БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрнүүдэй Советэй орган

7 (11911) | 1969 оной январиин 9, четверг | Сэн 2 мүнгэн

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

...нинэй орденто Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй электро-ремонтно цехэй хүдэлмэришэд шэнэ оньһон ма...нүүдые зохёожо, ажалдаа нэбтэрүүлхэ талаар ехэхэн юумэ хэһэн.

...УРАГ ДЭЭРЭ: эрхим слесарь Люба Иванова, цехэй технолог Николай Гнеушевтэй хамта шэ...зохёогдоһон, утаһа орёодог станогой шанарыень шалгажа байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

...ӨӨҺЭДЫНГӨӨ ҺАЙН ДУРААР

...арам, Цанхир, Онхолюун, Ба...Хушуу... Иимэнүүд нэрэтэй ...ал гаран газарнуудаар совхо...най хонин һүрэг байрладаг. ...Путымнай совхоздо жараад ...од 16 мянган хонидые ха...лжа байна. Үбэлэй хүйтэн ...араа. Эхэ хонид түрэжэ, ха...алгатай хаһа орохой.

...уряад орон дотор хони олоор ...орилхэ тухай асуудал үргэ... хэлсэгдэжэ, мүн түрэл һа...ын Центральна Комитедэй ...орин Пленумэй шиидхэбэри...анилсажа байхадаа, хонишод ...зоригоо бадаранги. 1975 о... ...оо тэдэнэр ажахынгаа хонин ...ые горитой олошоруулжа, ...доход ехээр оруулха тухайгаа ...дэнэ. Совхозойнгоо хараал... хэмжээ ябуулгануудые бэе...ын тулада партийна органи...мнай, нютагаймнай бүхы ...унистнууд ажалшадай дунда ...уламжын хүдэлмэри үргэ... эхидхэнэ. Хонин ажалые ...хын тулада нэн түрүүн гол ... үүлтэр һайнтай болгохо ...ай ойлгосотой. Юундэб ...дэ. һайн үүлтэрэй хонидые ...аг болоогүйдөө энэ һалбари...оло доход ехээр оруулжа би...гүй байнабди. Мүнөө ажахы...ай 7300 эхэ хонин тоологдо... Тэд тэдэнэймнай оройдоол ...мянгаадынь нарин ноохотой, ...0-аад толгойнь нэгэдэхи клас... Табэшье ойрын жэлнүүдтэ ...ы хонидоо нарин ноохотой бол...ын тулада хүдэлмэри ябуулаг...а байна. Һүүлэй жэлнүүдтэ ... үсхэбэрилхэ, үүлтэрыень ...аруулха тушаа асуудалда ...ийна организацимнай анха...аа табижа, дүршэлтэй һайн ...шадые, тэрэ тоодо коммунист...ые хонин ажалда эльгээдэг... Урагшаа һаналтай, орол... үүсхэлтэй хүнүүд энэ һалба... ажаллахадаа, совхоздоо ашаг ...ехээр оруулна.

...ванда үүлгэртэ эхэ хонидһоо ...даһан хурьгад гурбан отара ...доожо хубааридагдаһан юм. ...ниие ямар хүнүүдтэ даалга...һэн асуудал зүбшэгдэжэ, ...отарань Бутыд Чойнжурова... ...юусалгада үгтөө һэн. Тэ... 600 гаран хурьгадаа томо түл...үүд болгоод, үнгэрэгшэ жэлдэ ... бүриһөөнь 3 килограммһаа ...ү ноохо хайшалжа, хамта 23 ...нер «сагаан алта» гүрэндөө ...даһан байна. Мүнөө жэлдэ ... гаран ондоо түлгэнүүд тэрэ...гараар харууһалагдана. Эдээ нээ тобир тарган ондо оруулжа, тус бүриһөөнь 3,8 килограмм ноохо хайшалха гэһэн зорилго табинхай. Энэ уялгаяа дүүргэжэ шадахаб гэжэ ахалагша хонишон нүхэр Чойнжурова мэдүүлнэ.

Һаяхан колхозоймнай түрүү шофер Федор Бухоголов хонишон болоо. Тэрэмнай мал ажалда дуратай, угаа оролдосотой хүн. Республика дотороо хонин һүрэг олошоруулха тухай асуудалай табигдаад байхада, коммунистнууд болон комсомолшуудай дундаһаа өөһэдынгөө һайн дураар хонин ажалда ороһон хүнүүд бии. Нэгэдэхи ноябрь һарын эхеэр коммунист Михаил Мелентьев партийна организацидаа иимэ гүйлта баряа:

«Би коммунист хүмби. Хонин һүрэг олошоруулха тухай республикамнай шухала зорилго табина. Тэрэниие бэелүүлгэдэ коммунистнууд хабаадалсаха ёһотой. Тиимэһээ намайе хонишон болгожо эльгээхые гүйнаб», — гэжэ тэрэ бэшэһэн.

Партиингаа табиһан зорилгые бэелүүлгэдэ хододоо түрүү ябаха гэһэн жэшээ тэрэнэй бодолдо ороһон байна. Коммунистын хүсэл зориг хангагдажа, нүхэр Мелентьев Царамай отарада эльгээгдэжэ, 600 толгой эхэ хонидые даажа абанхай. Тэрэнэй һүүлдэ коммунист Бимбацырен Цыбиктаров хонишон болоо. Комсомолшуудай дундаһаа Надежда Лхамажапова, Намжилма Будаева, Роза Цыденова гэгшэд отаранууд дээгүүр хүдэлхэеэ гаранхай.

Совхозойнгоо ажахын олзо доход ехэтэй һалбари — хонин ажалда өөһэдынгөө һайн дураар орожо байдаг коммунистнууд болон комсомолшуудай, юрын ажалшадай үүсхэлые партийна комитет партийна эхин организацинууд хододоо дэмжэжэ байдаг. Тиимэ ажалшад ёһотойл өөһэдынгөө хүсэлые ажалдаа табиха, уялга, гүсэбүүдээ дүүргэхын түлөө оролдохо байна бшуу. Һүүлэй үедэ совхозоймнай түрүү хонишон нүхэр Чойнжуровалал адли жэшээтэ хонишод олошоржо байна. Социалис мүрысөөнэй дүнгөөр эрхим хонишод Балмасу Доржиева, Дугар Содномпилов, Балмацырен Ганжуров болон бусад үнэтэ шанда хүртэнхэй.

Хонин һүрэгүүд дүршэлтэй хүнүүдтэ даалгагдажа, амжалта туйлагдажа байна гээшэ. Тэдэнэр мүнөө малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхын түлөө хамаг хүсэл зоригоёо элсүүлнэ. Энэ жэлдэ манай совхозой хонишод В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулан, ехэ уялганудые абанхай. Олонхи хонишод түл олоор абаха, ноохо ехээр хайшалха гэжэ шиидээд байна. Тэдэнэй һанал бодолые дэмжэхэ, мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха гээшэ партийна организацинуудай бэелүүлхэ шухала зорилго болоно.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулан, малшад, таряашадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха тушаа хэмжээнүүд хараалагдаа. Агитаторнууд болон политинформаторнуудай семинар үнгэргэгдэжэ, ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Нютагаймнай участково больницын врач Сергей Доржиев, библиотекые даагша Галина Намдакова гэгшэд хонишодой бригаданудаар ходо ябажа, хөөрэлдөө эмхидхэдэг. Агитаторнууд Б. Базаров, Г. Турунхаев, С. Цыцыпова болон бусад мүрысөөнэй дүнгүүд тухай, газетын хуудаһануудһаа шэнэ һонинние хонишодто хөөрэжэ байдаг. Энээнһээ гадна һургуулиин һурагшад холын отарануудаар ябажа, концерт табидаг болонхой.

Э. РАНЖУРОВ,
Хяагтын аймагай Ехэ-Нугын совхозой парткомой секретарь.

Алдарта ойн хүндэлэлдэ

ЖЭШЭЭ АБАМААР

Баргажанай совхозой һаалиин томо фермэ. Эндэ 350 үнеэд харууһалагдана. Фермын бүхы хүдэлмэри оньһото машинын хүсөөр хэгдэдэг болоо. Үбһэ, силос тусхай тэргэтэй трактораар байра руу оруулагдажа, үнеэдэй тэбшэ, хобто соо хэгдэнэ. Гидравлично аргаар бүйлүүлагдаһан һолоомон бүдүүн түмэр хоолойгоор шахагдажа ерэнэ. Үнеэдэй аргал шабааһан хамууртай транспортероор сэбэрлэгдэнэ. Фермэ соо ходоодоо бүлеэн уһан бии. Үнгэрэгшэ жэлэй октябрь һараһаа хойшо эндэхи үнеэд оньһон аргаар һаагдадаг болонхой.

Фермын ажал ехэтэй хүдэлмэриие ингэжэ оньһожоруулаад байхада, һүн урдынхиһаа ехээр абтадаг боложо, центнер бүхэнэйнь үнэ сэн урда жэлэй энэ үеынхиһөө 3 түхэригөөр хямдарһан байха юм. Эндэ һаагдаһан һүнэй тоһолигые шалгажа байха лаборатори түхеэрэгдэнхэй. Үнеэдэй туталлаха тусхай таһалга бии.

Һаяхан Баргажанай совхозой энэ фермэдэ аймагай бүхы ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, гол мэргэжэлтэд, фермэ, гүүртэнүүдые даагшад, ахалагша һаалишад, ахалагша үхэршэд сугларжа, ажал хүдэлмэритэйнь танилсаһан байна.

Һүүлээрнь энэ семинарта хабаадагшад тус совхозой Телягинково һуурин хүрэжэ, тэндэхи шахамалнуудай гүүртын байдалтай танилсаа. Энэ гүүртэдэ 376 үхэр шахан таргалуулагдажа, 910 буруу һайнаар түлжүүлэгдэжэ байнхай. Шахамалнуудай гүүртые КПСС-эй райкомой гэшүүн Иннокентий Екимович Филиппов хүтэлбэрилнэ.

Мал шахан таргалуулха гүүртэдэ ажал ехэтэй хүдэлмэринь баһал үргэлжэдөө оньһожоруулагданхай. Үнгэрһэн декабрь һарада шахамал үхэр бүхэнэй шэгнүүр сүүдхэдээ 910 граммаар нэмээгдэһэн.

Эдэ хоёр гүүртын ажалтай танилсаад, семинарта хабаадагшад совхозой клуб соо сугларжа, яаралгүйгөөр хөөрэлдэһэн, өөрын дүршэлөө халан абалсаһан, ойлгоогүй юумэеэ һуража абаһан байна.

Иимэ фермэнүүдые ажахы бүхэндөө түхеэрхэ, малшадай хүдэлмэри хүнгэдхэхэ, продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулха гэһэн нэгэн һаналтайгаар семинарта хабаадагшад тараба.

В. ШАБОГОРОВ,
КПСС-эй райкомой секретарь.

МАЛШАДТА ТУҺАЛХААР

БЭШҮҮР. **(Телефоноор абтаба).** Аймагай колхоз, совхозуудай малшадай ажабайдалда сүлөөгүйхэн хаһа оробо. Хурьгадшье «адхаржа» эхилбэ, үнеэдэй түрэхэ түргэдэбэ. Энэ жэлэй түл түрэсые гарзагүйгөөр, тобир тарганаар түлжүүлхэ зорилго аймагай малшад урдаа табинхай, ехэ ехэ уялганууды абанхай ааб даа.

Энэ зорилгоёо бэелүүлхэ хэрэгтэнь бодото туһаламжа үзүүлхэ шухала гэжэ тоолоод, КПСС-эй ба ВЛКСМ-эй райкомууд түл абалгын үедэ хонишодтой, мүн бусад малшадтай суг хүдэлхөөр 250 гаран коммунист болон комсомолшуудые нэмэжэ табиха гэһэн шиидхэбэри абаа. Мүнөө түрүүшын хүнүүд хонишодой бригадада, һаалиин фермэнүүдтэ гаража эхилбэ.

Саг зуура хүдэлхөөр ошоһон коммунистнууд болон ВЛКСМ-эй гэшүүд малшадай дунда байгуулагдаһан партийна бүлэгүүдэй бүридэлдэ оролсожо, тэдэнэй мэдэл доро ажаллаха болоно. Иимэ бүлэгүүд аймаг дотор 28 юм. Тэдэнэр 132 коммунистнуудһаа бүридэнхэй.

Б. БАДАРМАЕВ.

Үдэр соо 20—30

Бүхы колхозоороо зуун эхэ хонин бүридэ 90-һээ доошо бэшэ хурьга түлжүүлхэ уялгатай «Родина» колхоздо шэнэ түлэй тоо үдэр ерэхэ бүри олошорно.

Январь һарын гараһанһаа хойшо энэ ажахыда абтаһан 300 хурьгад гээлтэ хороолтодо оруулагдангүй түлжүүлэгдэнэ. Хяагай отарын ахалагша хонишон Цыренжап Эрдынеев, хонишод Г. В. Иванов, М. З. Голиндухин гэгшэд үдэр бүри 20—30 хурьга абана.

В. ШИРДАРМАЕВ.
Мухар-Шэбэр.

ЭРХИМ АЖАЛДА — ЭРХИМ БЭЛЭГ

НАРҺАТА. (Телефоноор абтаба). Яруунын совхоздо «һаалишадай үдэр» боложо үнгэрбэ. Ажахын һаалишад 1968 оной ажалай дүнгые зүбшэн хэлсэбэ. Шэнэ жэлдэ бэелүүлхэ зорилгоёо тодорхойлбо. Тиихэдээ энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2200 килограмм һү һааха, хүршэ Нарһатын совхозой һаалишадые мүрысөөндэ уриха гэжэ шиидхэбэри абаба.

1968 оной мүрысөөнэй дүримэй ёһоор, үнеэн бүриһөө жэлэй туршада 2500 килограммһаа дээшэ һү һаажа, эрхим амжалта туйлаһан һаалишад Б. Ванчикова, А. Батомунуева гэгшэдтэ сарбуугай алтан час шан барюулагдаба. Табан һаалишад Москвадахи ВДНХ ошожо хараха путёвкоор, мүн олон малшад республикын курорт болон амаралтын гэртэ ошожо амарха путёвкоор шагнагдаба. Үнгэрһэн жэлдэ нэгэшье тугал гарзалуулангүй түл абаха түсэбтэ даабаряа дүүргэһэн 21 һаалишадта тус тустань нэгэ нэгэ тугал — ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон бэлэглэбэ.

В. ЦЫБЖИТОВ,
Яруунын аймагай «Улаан туяа» газетын редакциин таһагые даагша.

АЛИШЬЕ ТАЛААРАА ШАДАБАРИТАЙ

Үбэлжэлгын үедэ үнеэн бүриһөө 1250 литр һү һаахын түлөө республика дотороо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоод, шармайн ажаллажа байһан Ивалгын туршалта-үйлэдбэриин ажахын 1-дэхи отделениин һаалиин фермынхид ажалайнгаа амжалтаар шэнэ жэлээ угтаба. Үнгэрэгшэ жэлэй туршада үнеэн бүриһөө һааһан һүнииинь 2500 килограмм болоо. Энэнь 1967 онойхиһоо 450 килограммаар ехэ.

Тус фермэдэ техник-үрэжүүлэгшээр хүдэлмэрилдэг Цыренханда Дамбаевна Будажаповагай ажалайнь дүн мүн лэ муу бэшэ. Үнгэрэгшэ жэлэй туршада 100 үнеэн бүриһөө 100 тугал абаха уялгаяа нүхэр Будажапова нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргээ. Эндэхи 279 үнеэдһөө 279 тугал абтажа, гарзада оруулагдангүй түлжүүлэгдээ. Цыренханда Дамбаевна ганса техник-үрэжүүлэгшээр ажалладаг бэшэ, мүн фермын бүхы зоотехническэ тоо бүридхэлгэ хэдэг юм.

К. ГАБАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ц. Д. Будажапова.

Фотонь авторай.

ШЭНЭ ЖЭЛЬЭЭ — ЭРШЭМТЭЙГЭЭР

Улад зоной захилаар хубсаһа оёдог Улаан-Үдын «Индпошив» гэжэ фабрика үнгэрөөшэ жэл 3.947 мянган түхэритэй продукци худалдаһан. Ондоогоор хэлэбэл, урда жэлэйхиһээ 3,3 процентээр үйлэдбэреэ дээшэлүүлээн байна.

Фабрикын шэнэ жэлэй социалис уялга үшөө дээгүүр, 1968 онойхитой сасуулбал, 12 процентээр продукциин нэмээгдээ. Энээнээ амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада шэнэ оной түрүүшын үдэрнүүдһээ фабрикын коллектив, эршэмтэйгээр хүдэлжэ эхилбэ. Тиин фабрикын цех, ательенүүд түрүүшын табан хоногой даалгабари дунда зэргээр 2,5—3 процентээр үлүүлбэ. № 5 ателье бүгэдэнһөө түрүүлэн, табан хоногойнгоо түсэб 106 процент дүүргэбэ.

А. НАГАСЛАЕВ,
Улаан-Үдэдэхи «Индпошив» фабрикын ахалагша экономист.

...ҮҮЛЭЙ ...ОНИН

...сурталай кадрнуудай һуралсал

...ПСС-эй ЦК-гай шиидхэ...эй таарилдуулан, Со... Республиканууда...тинуудай ЦК-гай, ...С-эй крайкомуудай, об...ай соёл сурталай та... секретарьнарай нэгэ...ын курсанууд январиин ... нээгдээ. Курсануудта ...агшад КПСС-эй түү... философиин, экономи...суудалнуудаар лекци... шагнаха юм.

...ПСС-эй ЦК-гай Полит...рой гэшүүндэ кандидат, ...С-эй ЦК-гай секретарь ... Демичев үгэ хэлэжэ, ...анүүдые нээбэ.

...кадемик Г. П. Францев, ...СР-эй педагогическа нау...дай академиин бодото ...үн Д. И. Чесноков гэг... түрүүшын лекцинүүдые ...

КПСС-эй делегаци Чехословакида айлшалһаар

ПРАГА. (ТАСС-ай корр.). КПЧ-гэй Центральна Комитедэй уряалаар Чехословакида айлшалжа байһан КПСС-эй делегаци хоёр бүлэг боложо хубаараад, Чехиин баруун баз зүүн боластьнуудта ошоо. КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев түрүүтэй ЧССР-тэ байдаг Советскэ элшэн сайд С. В. Червоненкодо үдэшүүлэн ерэһэн делегациин бүлэг январиин 7-до Пльзень хотодо үдэрөө үнгэргөө. Тиихэдэ КПЧ-гэй Чехиин баруун областиин обкомой секретарьнартай, [illegible] зидиумэй гэшүүдтэй мүнөөнэй политичэ, экономическа байдал тухай хөөрэлдөө. [illegible] Советскэ Союзай коммунистю [illegible] В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ «[illegible]» бүтээдэг комбинат ошожо ха[illegible] ба партийна хүтэлбэрилэг[illegible] нүүдэй т[illegible]өөлэгшэдтэй, [illegible] ришэдтэй хөөрэлдөө. Ю. Фу[illegible] гэр-музей энэ делегаци мүн лэ [illegible].

СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй [illegible] гэдэхи орлогшо, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн [illegible] Кузнецовой толгойлһон делегациин нүгөөдэ[illegible] Чехиин зүүн областиин түб болохо Градец-Кралов хотодо айлшалан ошоо. Совет айлшад КПЧ-гэй областной эмхинүүдэй хүдэлмэритэй ба ажабайдалтай танилсаа, городой шэнэ кварталнуудые хараа. Илалтада февралиин нэрэмжэтэ завод, мүн Пардубицадахи химическэ завод ошожо хараа. Предприятиин хүтэлбэрилэгшэдтэй, партийна ба профсоюзна хүдэлмэрилэгшэдтэй делегациин гэшүүд хөөрэлдөө.

Тэрэ үдэртөө үдэшэлэн делегаци Прага бусаа.

ТҮҮХЭТЭ ТУЙЛАЙ ЕХЭ УДХА ШАНАРТАЙ ЖЭЛНҮҮД

Латвида Совет засагай тогтоһоор 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан пресс-конференци

Латвида Совет засагай тогтоһоор 50 жэлэй ойн январиин 13-да тэмдэглэгдэхэнь. Москвада январиин 7-до Журналистнуудай түбэй байшан соо совет ба хариин журналистнуудай пресс-конференци энэ гайхамшаг үдэртэ зорюулагдаһан байна. СССР-эй Гадаа[illegible] хэрэгүүдэй минис[illegible], СССР-эй Ми[illegible]дэй Советэй [illegible] республикын [illegible] мэдэхээ, «Советэй [illegible]кэтэй хүсэд танил[illegible] [illegible]һан нүхэдтэ «Художественное искусство», «Творчество» [illegible]үдые ходо үншажа байдаг [illegible]. Эдэ журнал[illegible] хуудаһанда тусхай мэргэ[illegible] уран зураашадта, студи[illegible] туһаламжа болгон [illegible] [illegible] урда үгэ хэлээ. Үшөө 1905—1907 онуудай революциин үедэ Латвиин социал-демократическа парти РСДРП-тэй нэгэдэһэн юм гэжэ тэрэ дуулгаа. Тиигэжэ латышай ба ород хүдэлмэришэн ангиин дайшалхы барисаан үе мүнхэдөө холбогдоһон байгаа. В. И. Ленин Латвиин большевигүүдэй тэмсэлые ходо шахуу анхаралдаа абажа, саг үргэлжын туһаламжа хүргэдэг байгаа. Латвиин большевигүүд Агууехэ Октябриин илалтын түлөө тэмсэгшэдэй түрүү зэргэдэ ябалсаа.

В. И. Ленинэй гар та билгатайгаар Латвиин бэеэ даанхай болоһон тухай декрет арадай Комиссарнуудай Совет гаргажа, Петр Стучка түрүүтэй правительствые мэдэрхэ тухай 1918 оной декабриин 22-то тогтооһон байгаа. 1919 оной январьда Латвиин бүхы газар дээрэ Совет засаг тогтоһон юм. Бүхэлатвиин Советүүдэй нэгэдэхи съезд Ригэдэ, январиин 13-да нээгдээ. Тиихэдээ Латвиин Совет социалис республикын тогтоһон тухай, Совет Латвиин түрүүшын конституци баталан абтаһан тухай соносхоо. Антантын империалистнууд ба тэдэнэй немец хүлһэншэд Латвиин үндэһэ яһанай илгаа гаргадаг буржуазитай хамта арадай засагые 1920 оной эхиндэ унагаажа шадаһан юм.

Латвиин Коммунис парти фашизмда эсэргүү ехэ хүдэлөө 1939 ондо толгойлжо, буржуазиин засагые унагаахын түлөө тэмсэл үргэнөөр дэлгэрүүлээ. Ульманисай засаг түрые арад зон бута hамна сохижо хаяа. Ажалшадай зориг эрмэлзэлые хүсэлдүүлэн, Арадай сейм Латвиин Совет Социалис Республикын тогтоһые соносхоод, харин тэрэ оной август һарада Латвиин ССР Совет Социалис Республиканудай Союзай бүридэлдэ ороо бэлэй.

Латвида социалис ёһоор ажабайдалаа шэнэдхэн хубилгажа байха үе саг гитлеровскэ Германиин добтолходо таһалагдаһан байна. Совет арадай фашизмые бута сохиһоной һүүлээр республика дотор амгалан тайбан үеын барилга эхилээ гэжэ П. Я. Страутманис саашадань үргэлжэлүүлбэ. Аха дүү совет арадуудай эбдэршэгүй хани барисаанай ашаар, тэдэнэй энэрхы сэдьхэлтэ туһаламжын ашаар богони болзорой туршада ехэ хүгжэлтэтэй индустриальна республика болотороо ургаа. 1940 оной промышленна үйлэдбэриин хэмжээн мүнөөдөө 23 дахин ехэ болонхой.

Республикын колхоз, совхозууд хүдөө ажахын оньһожоруулагдамал томо предприятинууд болоо. Латвиин национальна олзо 1940 онтой жэшэбэл, 1968 ондо 5-һаа үлүүтэй ургаа. Совет засагай жэлнүүдтэ элүүрые хамгаалгын ба соёл культурын барилга хүгжөөлгэдэ нилээд ехэ амжалтанууд туйлагдаа.

(ТАСС).

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

ЭД ХЭРЭГЛЭЛЭЙ КООПЕРАЦИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ РСФСР-эй ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Совет худалдаа наймаанда габьяатай байһанайнь түлөө **РСФСР-эй худалдаа наймаанай габьяата хүдэлмэрилэгшэ** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо гэбэл:

Буряадай АССР-һээ

Степанова Раиса Георгиевнада — Буряадай АССР-эй Бэшүүрэй райпотребсоюзай худалдаа наймаанай баазын директор.

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1969 оной январиин 7.

БурАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР НҮХЭР М. М. ЧЕРНЫХ ГЭГШЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын партийна, советскэ ба профсоюзна зургаануудта үни удаан, эрхимээр ажаллаһанайнь түлөө, түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, ой модоной, саарһанай ба модо болбосоруулгын промышленностиин профсоюзай Буряадай областной комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр **Черных Михаил Михайловичые** Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй Грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ хото, Советүүдэй байшан.
1969 оной январиин 8.

КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй хүдөөгэй коммунистнууд танилсажа, ажахынуудтаа бии байhан арга боломжонуудые элирүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэдэнэр колхоз, совхозуудай хараалhан хэмжээ ябуулгануудые зүбшэжэ, өөhэдынгөө hанамжа дурадхалнуудые оруулна. Ниитэ-политическэ болон партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэри зоной дунда яажа ябуулха тухайгаа хөөрэлдэнэ.

Эндэ Улаан-Үдын аймагай партийна организацинуудай ажабайдалhаа тэмдэглэлнүүдые толилнобди.

I. КОММУНИСТНУУДАИ ХҮСЭЛ

Коммунист! Тэрэнэй нэрэ хүндэ ехэ. Партиин гэшүүдэй урда хододоол харюусалгатай зорилго табигдажа байдаг. Хүдөө ажахые улам хүгжөөхэ зорилгоор парти, правительствамнай дары дары хэмжээнүүдые хараална. Хэдэн жэлэй саада тээ болоhон КПСС-эй ЦК-гай мартын болон майн Пленумүүд дээрэ шухала асуудалнууд зүбшэгдэжэ, колхоз, совхозуудые экономическа талаарнь яhала хүгжөөгөө. Урдань олзо доход багаар оруулдаг ажахынууд хүгжэжэ, мал болон тариан ажалаа ашаг үрэ үгэсэтэйгөөр эрхилдэг боложо байна.

Энээндэ коммунистнууд ямар нүлөө үзүүлнэб? Жэшээнь, «Коммунизм» колхоздо табигдаhан хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ хэрэгые партийна комитет, эхин организацинууд толгойлон хүтэлбэрилнэ. Коммунистнууд юрын ажал дээрэ хүдэлхэдөө жэшээ харуулна, зоноо хүтэлнэ. Тэдэнэр ажахын шухала асуудалнуудые шиидхэлсэжэ, ажал хэрэгээ урагшань ябуулна. Энэнь hайшаагдахаарше. Мүнөө артелиин коммунистнууд түрэл партиин ЦК-гай октябриин Пленумэй табиhан зорилгонууд тухай хөөрэлдэжэ байхадаа, ажалайнгаа hайн, муу талые элирүүлнэ. Колхозой түрүүлэгшэ Нурбо Нимаевич Лубсанов hүүлшын гурбан жэлэй туршада гэхэ гү, али КПСС-эй ЦК-гай мартын болон майн Пленумэй шиидхэбэринүүдэй бэелүүлэгдэжэ эхилhэн сагhаа хойшо колхозойнгоо ямараар хүгжэжэ байhые харуулхадаа, иимэ жэшээнүүдые дурдаба. Хэрбээ 1965 ондо тус ажахы оройдоол 15 мянган центнер ороохо тариа хуряаhан байбал, үнгэрhэн жэлдэ тэрэнь 27,6 мянган центнертэ хүрөө. Бодожо үзэхэдэ, гектар бүриhөө дунда зэргээр 3,5 центнерээр ехэ ургаса абтаа. Һү hаалга 3600 центнерээр дээшэлээ. Мүн мяха, нооhо гүрэндэ элбэгээр худалдадаг болонхой. Ниитын олзо доход 529 мянган түхэригhөө 700 мянга хүрэтэрөө ургаа.

Теэд орон дотор үшөө ехэ зорилгонуудай табигдажа, октябриин Пленум дээрэ тодорхой харaa түсэбүүдэй элишэлэгдээд байхадань, нютагай коммунистнууд hанаагаа амарха аал! «Арга боломжонуудаа гүйсэд элирүүлээ» гэжэ тэдэнэй хамтаараа хэлсэлдэгынь hайшаалтай гээшэ. Колхозой гэшүүн коммунист нүхэр Н. Э. Цыренжапов хөөрэхэдөө: «Колхозой зарим тэды амжалта түйлаашье hаань, дутагдалнуудай ехэ» гэнэ. Мүнөө артелиин бүхы ажалые эрдэмтэй, мэргэжэлтэй зон хүтэлнэ ха юм. Главна агроном эндэ хэдэн жэл удаагаар хүдэлжэ байна. Теэд ороохо тариалан ургаса яахадаа гектарай 10 центнерhээ дээшэ гаранагүйб? Үнинэй коммунист нүхэр Цыренжапов энэ асуудалда иимэ харюу үгэнэ: «Газараа муугаар элдүүрилнэбди». Хүтэлэй саана байдаг тариалан муугаар хахалагдана, газарынь зөөлэрүүлэгдэнэгүй, гүнзэгыгөөр элдүүрилэгдэнэгүй. Тэрэ мүртөө шанар муутай үрэhөөр тарилга хэгдэдэг байна.

Зүгөөр «Коммунизм» колхоз нёдондо бүхы үрэhэнэйнгөө хахадhаа үлүү хубиие тарилтын шанартэ хүргөөгүй байшоо. Тиигэжэ байхада хаанаhаа баян ургаса абтахаб! Гадна тракторна парк бүтээсэ багатайгаар ашаглагдана. Жэл соо хори гаран мянган түхэригэй горючи ба тоhон үлүүсэ ехээр галлагдаа. Механизаторнуудай ажалаа бүтээсэтэйгээр эмхидхэжэ, техникээ зүбөөр ашаглаа hаань, иимэ ушар тохёолдохо байгаа аал! Ороохо тариaнай бирагүй ургаса абалаг байhан ушар огторгойhоо шалтагаална бэшэ, харин ажалай эмхидхэлhээ дулдыдана. Тариaнай ургаса малай хүлөөр гэшхэгдэнэ, гээлтэ хоролтотойгоор хуряагдана. Гансахан энээнhээ боложо, ургаса гектар бүриин 2—3 центнерээр урилтэдэ ороно гэжэ коммунистнуудай ажаглалагынь зүбтэй.

Һүүлшын жэлнүүдтэ ажахы минеральна утэгжүүлгэ нилээд ехээр хэрэглэдэг болоо. Хэрбээ 1965 ондо оройдоол 3 мянган центнер тиимэ утэгжүүлгэ хэрэглэгдэhэн байбал, нёдондо 6 мянган центнер худалдан абтаhан. Теэд тэрэнь сабшалан, тариалан дээрэ үрэжэл болохоор хэрэглэгдээгүй ха юм. Энээн тушаа луговодуудай бригадир коммунист Лабан Пурбуевич Гомбоев юу хөөрэнэб? «Аймнагай уhаар хоёрдохи жэлээ сабшалантаа утэгжүүлээбди. Тиигэбэшье ногооной ургасада ямаршье нүлөө үзүүлнэгүй. Бидэнэй hанахада, тэрэнээ ашаүрэ болохоор хэрэглэжэ шаданагүй гээшэ хабди» гэнэ. Зүгөөр колхозой луговодууд түрүү ажахынуудта амжиагай уhа хэрэглэжэ, сабшалан дээрэ hайн ургаса ургуулжа байдагыень мэдэжэ байдаг. Теэд тус колхозой мэргэжэлтэд тэрэ утэгжүүлгые зүбөөр хэрэглэхэ, хайшан гээд сабшалан утэгжүүлбэлнь ашa урэтэй байха байhые заажа үгэнэгүй.

Коммунист Бимба Намсараев ондоо ажахынуудаар ябахадаа, hайн аргануудай нэбтэрүүлэгдэжэ байдагые хараhан байна. Тарбагатайн зарим колхозууд багахан hүринүүдые нэгэ газарта арбаад —хорёодоорнь суглуулжа hурилдаг. Яахадаа тиигэнэб? Нэгэдэхеэр, хорёолжо абахада hайн, зөөхэлэ бэлэн. Шарга дээрэ тобойтор hурилhэн 30—40 центнерэй сомоонуудые тракторaaр малай фермэнүүдтэ зөөхэдэнь гаргаша багатай болоно. Харин «Коммунизм» колхоздо энэ арга тоогдоногүй. Үбhэ хуряалгын хаhала дандаа томо сомоонуудые табидаг. Олон газарта тиимэ hуринүүдые бодхоходонь, хорёолхоhоо эхилээд, задалжа зөөхэ хүрэтэрөө ажал ехэтэй болоно. Гадна hү hаалга дээрэ горитой мүнгэ зөөри гаргашалагдажа, абтаhан центнер hүнэй өөрынь үнэ сэн хорёод түхэригтэ хүрэнэ бшуу.

Тариалан, сабшалан дээрэhээ урагса багаар абтадагhаа шалтагаалан, ниитын мал туража, зүдэржэ ондо ороно. Үнгэрэгшэ жэлдэ 1700 толгой хони, хурьган гарзалаа. Гансахан ахалагша хонишон Нима Базаровай лаадаг hүрэгтэ зуу гаран хонин үхэhэн. Гадна эбэртэ бодо мал үбhэ тэжээлээр хоморлжо, олоороо гарзалаа. Ондоо талаарнь харахада, малай hубайралга усадхагданагүй, түл үсөөнөөр абтана. Нёдондо тус колхоздо зуун эхэ хонин бүриhөө оройдоол 70 хурьган түлжүүлэгдээ бшуу. Эхэ хонидой муугаар үрэжүүлэгдэhэн, олоороо hубайрhан дээрэhээ иимэ байдал үзэгдэнэ. Зүгөөр энэ ажахыда жэшээ абахаар хонишодой байбашье, тэдэнэй дүй дүршэл бүгэдын шадабари болгогдоногүй. Ахалагша хонишон Бабасан Цырендоржиев нэгэшье хони hубайруулангүйгөөр хурьгалуулна, мүн нооhо ехээр тушаагаа. Тэрэ гансахан ажалай нэмэлтэ түлөөhэн болгон колхозhоо 860 түхэриг мүнгэ абаhан байна. Нютагай коммунистнууд дутагдалнууд тухайгаа хэлсэхэдээ, иимэ hайн жэшээнүүдые зоной дунда ойлгуулха ёhотойбди гэжэ шиидэбэ.

Һайн жэшээ бүгэдын ажал хэрэгтэ нүлөөлдэг. Боложо үзэбэл, hаалишадшье арга боломжо ехэтэй. 1965 онойхидо орходоо тус колхоздо үнеэн бүриhөө 300 килограммаар ехэ hүн hаагдадаг болоошье hаань, энэнь коммунистнуудай хүсэлые хангана [...] Үгы. «Коммунизм» колхоз а[...] соогоо гэгдэжэ ябана. Той[...] байhан хүршэ ажахынууда[...] жэлэй туршада үнеэн бүри[...] хоёр мянгаhаа үлүү hү hа[...] байхада, эндэхид 1600 килогр[...]мда хүргөө. Фермэнүүдэй ажа[...] зүбөөр эмхидхээд, түрүүшүү[...] жэшээ үргэнөөр хэрэглэжэ [...] бална, ойрын жэлнүүдтэ [...] килограмм hү hаaха арга бии [...]на. Энэнь колхозой эрхим hа[...]шад нүхэд Балмаева, Жамса[...]ва, Галданова болон бу[...] ажалhаа харагдана.

Коммунистнуудай hанал-[...] тэдэнэй хүсэл эрмэлзэл ха[...] хэлсээн дээрэhээ түрэдэг. [...] хүнэй ойлголсон зүбшэhэн а[...]лалда ямаршье арсалдаан ба[...]гүй. Коммунистнуудай хэл[...] хэрэг, тэдэнэй hанамжа [...]халнууд мүнөө колхоздо [...]лагдаhан хэмжээ ябуулгану[...] нэмэн оруулагдахаар анхара[...] байна. Тэдэнэр түрэл парти[...] хараалhан хэмжээе зоной [...] ойлгуулха, артелиингээ [...] ажалшадые амжалтада урла[...] өөhэдөө ажалаа эмхидхэлсэхэ, [...]шээ харуулха зорилготой.

Т. ГАРМАЕВ,
манай тусхай корр.

СОВЕТ ОРОН ДОТОРНАЙ

ДНЕПРОГЭС ШЭНЭДХЭН ЗАҺАБАРИЛАГДАНА

КИЕВ. (ТАСС). В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Днепровско гидроэлектростанциие шэнэдхэн һальбэхэ тухай «Гидпроект» институдай Украинын отделениин зохёоhон проект баталагдаа. Ленинэй ГОЭРЛО-гой түсэбөөр бодхоогдоhон совет энергетикын түрүүшын барилгануудай хүсэн 650 мянган киловаттhаа 1 миллион хахад хүрэтэр нэмэхэ юм.

«ЯНВАРИИН» ТРАКТОРНУУД БА КОМБАЙНУУД

АЛМА-АТА. (ТАСС). Хойто Казахстанай областиин механизаторнууд шэнэ жэлэй январь hарын түсэбөөр хүдөө ажахын мянга шахуу машинануудые заhабарилжа дүүргээ. Заhабарилагдаhан машина бүхэниинь гарантийна паспорттай, шалгагша-инженернүүдээр хаража үзэгдэhэн байдаг. Үйлэдбэриин түрүүшүүл ба мэргэжэлтэдhээ бүридэhэн комиссинууд заhабарилагдаhан техникэ поли дээрэ гаргаха эрхэ олгохо юм.

ТОРГО НЭХЭДЭГ ФАБРИКА

ШЕКИ. (Азербайджанска ССР). (ТАСС). В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ торгоной комбинадта баригдаhан бүд нэхэдэг фабрика бодото ба хэмэл торгонhоо бүридэhэн бүд түрүүшынхеэ үйлэдбэрилэн гаргаба. Торголиг бүдүүдые үйлэдбэрилхэ мүнөө жэлэйнь хэмжээн республика дотороо 20 процентээр дээшэлхэ.

ГЕРОЙН НЭРЭМЖЭТЭ ТАНКЕР

РЫБАЧИ. (Киргизэй ССР). Толотомо сагаан үнгэтэй танкер баяр ёhололой оршон байдалда Иссык-Куль нуурай уhан дээрэ табигдаба. Судна бүтээгшэд энэ танкертаа Москвае хамгаалалгада сууда гараhан, Советскэ Союзай Герой генерал И. В. Панфиловай нэрэ үгэбэ. Иссык-Куль пароходствын тус пароход дизельнэ хүсэ ехэтэ хоёр түхеэрэлгээр, хэлхээ холбооной ба дохёогой хэрэгсэлнүүдээр, орёо нарин бусад түхеэрэлгэнүүдээр хангагдаанхай.

ҮБЭЛЭЙ ХҮЙТЭН ҺАРАНУУДТА

ТБИЛИСИ. Колхидын голдо январь hара байбашье, 15 градус хүрэтэр халуун болоно. Эндэхи колхоз болон совхозуудта сайн плантацинууд, саадуудай хойноhоо харууhалалга, мелиоративна хүдэлмэринүүд түлэг дундаа ябажа байна. «Колхидстрой» трест шэнэ жэлэй эхеэр Гальска районда 6500 гектар хатаагдаhан газар ашаглалгада оруулаа. Эндэ субтропическа шэнэ совхоз эмхидхэгдэхэнь.

БАЯН ТАРЯАНАЙ ҺАЙНДЭР

ДУШАНБЕ. (ТАСС). Карнайн (хоёр метр утатай зэд соргонууд) уряалай ооглоон хада уулын хизаарай холо ойрын айлнуудые эртэ үглөөгүүр нойрhоонь hэргээбэ. Урагса тариaнай уг заншалта hайндэр Таджикистанда эхилбэ бшуу. Түхэреэн жэлэй ажалынь хүхюун баяртай hайндэрээр түгэсэн тэмдэглэгдэхэ. Хлопок ургуулагшад энэ баяр ёhололой геройнууд боложо хаа хаанагүй тодорно. Республика үнтэрэгшэ жэлдэ 640 мянган тонно сэбэрлэгдээгүй хлопок эгээн түрүүшынхеэ суглуулаа. Тариaшадшье 1968 ондо амжалтатай байгаа: тэдэнэр жэлэй хоёр түсэб дүүргээ. Хонишод, виноград, тамхи ургуулагшад мүн лэ ехэ амжалта түйланхай.

ХАДА ДЭЭРЭ ХЭМЭЛ НУУР ТОГТООГДОБО

ДЕНКОРАНЬ. (Азербайджанай ССР). (ТАСС). Ханбулан гэжэ үнинэй hуурин тосхоной хүн зонууд зэргэлжэ байдаг Алексеевкэ тосхондо жэрылдэн бодхоогдоhон таарамжатай зохид гэрнүүдтэ орожо түбхинэбэ. Үе сагай Ханбулан тосхоной байдаг газарта республикын урда зүгтэ эгээн томо хэмэл нуур тогтоогдохонь.

Талышска хадануудтахи хэмэл нуур 250 гектар талмай эзэлхэ юм. 70 метр үндэр хаалтануудаар хүреэлэгдэhэн тус нуур 50 миллион кубометр уhа баттаaха аргатай. Энэ нуурай уhаниинь уhалалгын каналнуудаар совхозуудай полинууд тээнэ hалаатан ошодог болохонь.

АНГАЙ АРҺАН ЭЛБЭГЭЭР ТУШААГДАА

ЯКУТСК. (ТАСС). Яхадай ангуунад үнгэрэгшэ жэлэй ан олзоборилгын дүнгүүдые гаргаба. Тэдэнэр 10 миллион 263 мянган түхэригтэ ангай үнэтэй сэнтэй арhа ороной жасада тушаагаа гэхэ гү, али энэнь түсэбhөө 3 миллион 200 мянган түхэригөөр ехэ. Булганай, хэрмэнэй, үнэгэнэй, ондатрын, шэлүүhэнэй тушаагдаhан арhаар эхэнэрнүүдэй 100 мянган гоё дэгэлнүүдые оёжо болохо. Яхадта «зөөлэн алтан» иимэ ехээр түрүүшынхеэ олзоборилоголоо. Ангай арhа худалдан абахасэн дээшэлүүлhэн ушар энэ хэрэгтэ яhала нүлөөлөө.

Январиин янгинама хүйтэн байгаашье hаань, республикын заха хизааргүй саhата тайга соогуур агнуури үргэлжэлhөөр.

КРАСНОЯРСКА ХИЗААР. **Харьковска турбинна ба «Электротяжмаш» заводуудай бүтээhэн 500 мянган кибоватт хүсэтэй томо турбогенератор Назаровска ГРЭС-тэ туршагдажа байна.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ГРЭС-эй машинна зал. Наада таладань—хахад миллион киловатт хүсэтэй ГРЭС-эй долоодохи энергоблок.

ТАСС-ай фотохронико.

МОСКВА. **СССР-эй ВДНХ-да hаяхан нээгдэhэн «Ивановска бүд нэхэгшэд табан жэлэй түсэб болзорhоо урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ» гэhэн выставкэ дээрэ энэ фото-зураг буулгагдаа. Эндэ шэнэ түхеэрэлгэнүүдтэй, үйлэдбэриин ажал хүдэлмэри оньhожоруулhан ба автомадай аргаар хүдэлгэдэг болоhон ушартай танилсажа болохо юм.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. В. Фрунзиин нэрэмжэтэ машина бүтээлгын Шуйска заводто бэлэдхэгдэhэн «ПТ-175-1» гэжэ «онгосогүй» бүд нэхэдэг станок хүн зон хаража байна. Иимэ станогуудай ашаар бүд нэхэлгын үйлэдбэри дээрэ ажалай бүтээсые 18—20 процент дээшэлүүлхэ арга олгоно. Талмайн единицэhээ нэхэн абтадаг бүдэйнь гараса хоёр дахин дээшэлээ. Нэгэ станогой жэлэй туршадахи экономическа ашаг үгэсэ 800 түхэриг болодог.

ТАСС-ай фотохронико.

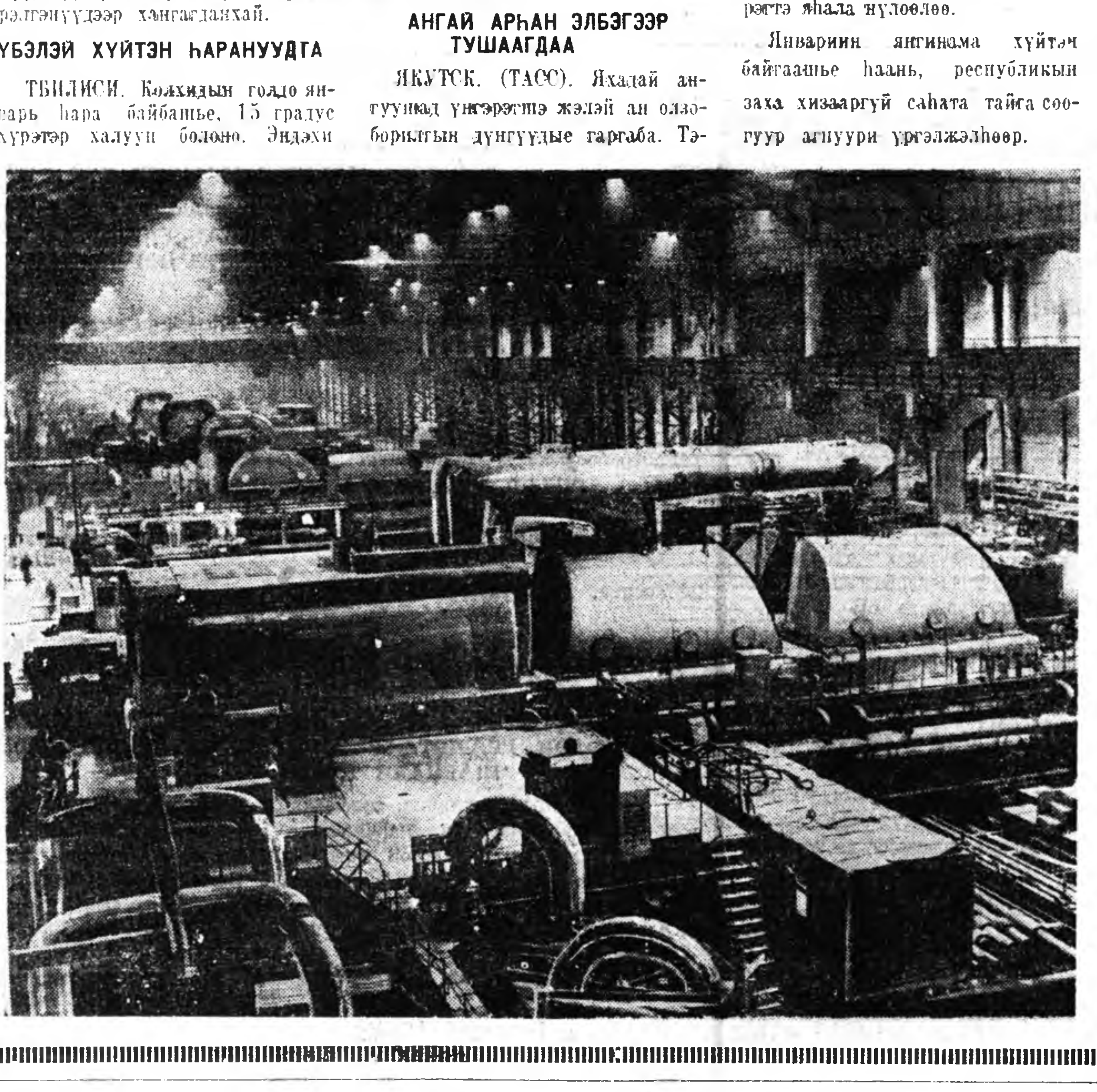

ПРОПАГАНДИСТНАРАЙ СЕМИНАР

ПЕТРОПАВЛОВКА. **(Телефоноор абтаба).** В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо зорюулан, арад зоной дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр эмхидхэхэ тухай хөөрэлдөөн болобо. Энээндэ аймагай бүхы пропагандистнар хабаадаба.

Семинар дээрэ хэдэн лекци уншагдаа. 1968 ондо аймагай экономико болон культурын хүгжэлтэ тухай КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр Д. Б. Будаев дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ. Мүн манай орон дотор социализмын илан мандаха хэрэгтэ парти болон арадай аша габьяа тухай, Буряад орон доторхи байгаалиин ашагта баялигууд тухай лекцинүүд пропагандистнарай анхаралда табигдаа.

Аймагай пропагандистнар семинар дээрээ те[...]ска асуудалнуудаар өөhэд хоорондоо хөөрэлдэ[...] дүршэлөө андалдаhан байна. Энэ семинарта ях[...] hайн арга хэрэглэгдэбэб гэбэл, Ленинэй нэрэм[...]хозой пропагандист нүхэр Н. В. Подельский [...] нютагтаа үнгэргэhэн хэшээлынь магнитоф[...] буулгаглажа асараглаhан. Тэрэниинь семинар[...] дагшад шагнажа, ехэтэ hонирхоhон байха ю[...] дээрэhээ тобшолол хэжэ, пропагандистнууд [...] хэшээлнүүдые яажа үнгэргэхэ тухайгла тол[...] хэлсэбэ.

Г. БАДМАЖА[...]
КПСС-эй Зэдын райкомой хүдэлмэри[...]

ПРОФСОЮЗАЙ АЖАБАЙДАЛ

РАЙКОМ БА МАЛШАДАЙ МҮРЫСӨӨН

Аймагай ажахынуудай малшад адууhа малаа улам үдхэхэ, үүлтэрыень hайжаруулха, ашаг шэмэ үгэлгыень дээшэлүүлхэ, тиин хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг дэлбэгээр абаха, гүрэндэ худалдаха түсэб болон уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ гэжэ нэтэрүү шангаар тэмсэнэ. Энэ хэрэгтэнь профсоюзай организацинууд, тэдэнэй ниитэ-үйлэдбэриин комиссинууд бодото туhаламжа үзүүлхын тулада яhала оролдоно, ажалшадай дунда социалис мүрысөө дэлгэрүүлнэ, дүнгүүдыень болзор соонь гаргана.

Совхозуудай отделени, бригада, фермэ болон звенонуудай, мүн ажахын хүдэлмэришэдэй дунда эмхидхэгдэхэ социалис мүрысөөнэй дүримүүд үшөө жэлэй эхиндэ тодорхойлогдоhон байна. Эдэнэй үндэhөөр тусхай хүдэлмэри эмхидхэгдэдэг, шалгарагшад али болохоор урмашуулагдадаг, тэдэндэ дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шан, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдадаг, фото-зурагуудынь аймагай газетын хуудаhануудта толилогдодог болобо. Мүрысөөнэй дүнгүүд хүдэлмэришэнэй суглаанууд дээрэ хэлсэгдэдэг, дутуу дундануудаа усадхаха талаар саг дары хэмжээнүүд абтадаг юм.

Эдэ мэтын эмхидхэлэй хүдэлмэриин аша туhа нилээд ехэ. Аймагай ажахынууд гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые худалдаха, жэлэйнгээ түсэбүүдые үлүүлэн дүүргээ. Декабриин 15-най байдалаар мяхан 84 процент, hүн 141 процент, нооhон 101 процент, үндэгэн 105 процент дүүргэгдэhэн байгаа. Совхозуудай дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ Үдын совхоз (директор К. Д. Дагбаев, парткомой секретарь К. Ж. Жалсараев, рабочкомой түрүүлэгшэ Д. Р. Ринчинов) түрүүлжэ ябана. Энэ ажахы гүрэндэ мяха тушааха даабари 106 процент, hү — 126 процент, нооhо — 105 процент дүүргэбэ.

Тус совхозой рабочком, отделениинүүдэй месткомууд партийна комитедэй ударидалга доро хүдэлдэг, социалис мүрысөө шадамараар эмхидхэдэг, дүнгүүдыень болзор соонь гаргажа, үйлэдбэриин суглаанууд дээгүүр зүбшэн хэлсэдэг гуримтай. Тиихэдээ дутагдалнуудаа усадхаха хэмжээ ябуулгануудые хараалдаг юм. Совхозой олонхи ажалшад үйлэдбэриин даабари, абаhан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэ. Доодо голой, Баруун Хасууртайн, Баян голой hү hаалиин фермэнүүдэй hаалишад мүрысөөндэ ходо аймаг [...] шалгардаг, 100 эхэ хонин [...] 100 хурьга түлжүүлh[...] бүриhөө 3—3,4 [...] хайшалжа а[...] сасаа. Энэ үедэ [...] Н. Тогмит[...] байhан Камбоджын [...] hө[...] дунда хорондо дайрагда[...] Б-Х. [...]оhон хүнүүд бии байгаа. [...] Р. Гайо жэлэй [...] байна [...] шэгнүүрын [...] центнерээр нэмэ[...] Ракшаева болон бусад [...] дотороо суурхана. Эдэнэр ажал хүдэлмэридөө абьяас ехэтэйгээр, үнэн сэхээр хандадаг, адууhа малаа зүбөөр харууhалдаг, түрүү дүй дүршэлые бултанай хэрэг болгохо талаар профсоюзай организацинууд горитой хүдэлмэри бүтээнэ.

Тус совхозой хоёрдохи отделениин местком (түрүүлэгшэнь нүхэр Насатуев) баян дүй дүршэлтэй болонхой. Нүхэр Насатуев отделениингээ ветеринарна врачаар хүдэлжэ ябана. Ажал хүдэлмэридөө hайнаар хандадаг. хүдэлмэришэдэйнгөө дунда хүндэтэй болоhон хаданъ тэрэниие дүрбэн жэлэй саада тээ тоосоото, hунгалтын профсоюзай суглаан дээрэ месткомой түрүүлэгшээр hунгаа hэн. Тэрэ гэhээр нүхэр Насатуев месткомой түрүүлэгшээр дахинаа hунтагдаад лэ байдаг. Энэ жэлэй ноябрь hарада болоhон суглаан дээрэ табадахяа hунгагдаба. Отделениингээ ветеринарна врач тушаалтай хадаа тэрэ саг үргэлжэ малшадай дунда диилэнхи сагаа үнгэргэдэг. Тиихэдээ ниитынгээ даабарие зэргэ ябуулдаг, эмхидхэлэй хүдэлмэри, социалис мүрысөө хүтэлбэрилдэг, ажалшадай гэр байрын хэрэг, ажалай журам сахилга, ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hайжаруулха асуудалнуудта хододоол анхаралаа табижа ябадаг хүн шуу.

Аймагай бусадшье совхозуудта социалис мүрысөө профсоюзай комитедүүд эмхидхэнэ, дүнгүүдыень гаргана, суглаануудые үнгэргэжэ, дутагдалнуудые усадхаха талаар хэмжээ ябуулгануудые хараална, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо, ажал хүдэлмэридөө эрдэм ухаанай арга методүүдые хэрэглэхэ ябадалда шухала анхаралаа хандуулна. Энээнэй ашаар абаhан социалис уялгануудаа урид дүүргэhэн ажахынууд, ажалай түрүүшүүл аймагта олон.

Жэлэй эхиндэ аймагай ажахынууд, малшад тус тустаа социалис уялгануудые абажа, хоорондоо мүрысөө эмхидхээ hэн. Тиихэдэ манай аймагаархид хүршэ Хэжэнгын аймагай ажалшадтай мүрысөө баталаа бэлэй. Совхозуудай, мүн хүдөө ажахын бусад предприятинуудай 2.700 шахуу хүн тус тустаа социалис уялгануудые абаа. Тэдэнэй 900 гаранийнь коммунис ёhоор хүдэлмэрилхэ, ажаhууха, hураха гэhэн хүдэлөөндэ оролсонхой. Мүрысэгшэдэй 293 хүн коммунис ажалай ударнигуудай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Тиихэдэ үйлэдбэриин 58 коллектив коммунис ажалай коллективэй нэрэ зэргын түлөө тэмсэнэ. Эдэнэй хориниинь коммунис ажалай коллектив гэhэн нэрэ зэргэтэй. Коммунис ажалай коллективүүд болон ударнигууд жэлhээ жэлдэ үйлэдбэри дээрэ hайшаалтай амжалтануудые түйладаг, абаhан уялгануудаа эзэн ёhоор дүүргэдэг, эрдэм наукын түйлалтануудые, дүй дүршэлые ажал хүдэлмэридөө үргэнөөр хэрэглэдэг, өөhэдынгөө ажалай дүршэлые бүгэдын шадабари болохын түлөө саг үргэлжэ оролдодог. Эдэнэй тоодо hү абаха, гүрэндэ худалдаха социалис уялгануудаа болзорhоонь урид дүүргэhэн Үдын совхозой Доодо голой, Баян голой ба Баруун Хасууртайн, Анаатай совхозой гурбадахи отделениин Центральна, Дээдэ Тайлсын совхозой Саншмыскын, Хүрбын совхозой Могойн hү hаалиин фермэнүүдые, нёдондо 100 эхэ хонин бүриhөө 100 хурьга түлжүүлhэн, толгой бүриhөө 2800 — 3600 грамм нооhо хайшалhан Ойдоп Тагаров, Самбу Сойжонов (Анаагай совхоз), Банзаргаша Жамбалов (Хүрбын совхоз), Григорий Скворцов (Дээдэ Тайлсын совхоз), Намжилма Тогмитова, [...] Доржиев (Үдын совхоз) [...] мүрысөөнэй манлайда [...] үльгэр жэшээ харуулна.

Отделениинүүдэй мес[...] социалис мүрысөөнэй дү[...] hара бүри гаргажа, рабоч[...]таа ябуулдаг. Тэдэнэр м[...]дэ шалгарагшадаа дүримэ[...]hөөр урмашуулдаг юм. [...] рабочкомууд мүрысөөнэй [...]дые хүдөө ажахын ба бэ[...] хүдэлмэрилэгшэдэй про[...] райкомдо дамжуулдаг. [...] ажалшадай мүрысөөнэй [...] эндэ согсологдожо, уридш[...] талан абтаhан мүрысөөнэ[...]мэй ёhоор түрүүлжэ га[...] материалнууд партиин ра[...] аймагай Соведэй гүйсэдхэ[...]тедтэ хүргэгдэжэ, гэдэнэ[...] хэбэреэр дамжуулгын Ула[...] олгогдодог, мүнгэн шан, ү[...]лэгүүд барюулагдадаг. [...]шүүлэй фото-зурагууд, [...]нэй дүнгүүд аймагай [...] хуудаhануудта толилогдо[...] шалтай.

КПСС-эй Центральна [...]дэй октябриин Пленумэй [...]бэринүүдээр улам зоригж[...]магай малшад табан жэлэ[...] болзорhоонь урид дүүргэ[...]лөө, В. И. Ленинэй түрэh[...] жэлэй ойн хүндэлэлдэ абта[...]циалис уялгануудаа амж[...]гаар бэелүүлхын түлөө [...] сашагүйгөөр хүдэлжэ байн[...]

Гэхэтэй хамта социалис[...]сөө эмхидхэхэ, дүнгүүдые [...] солхо, түрүүшүүлые урма[...] үйлэдбэриин суглаануудт[...] гэргэхэ, түрүүшүүлэй [...] дүршэл олоной шадабари [...] эрдэм ухаанай түйлалт[...] ажал хүдэлмэридөө үргэнө[...] гэрүүлхэ хэрэгтэ hаад той[...] руулдаг алдуу эндүүнүүд[...] далнууд үшөөл үзэгдэhөөр. [...] отделениинүүдэй месткому[...] гаая Дээдэ Тайлсын, Хор[...] хозуудай рабочкомууд [...] мүрысөө муугаар эмхидхэ[...] гүүдые согсололгодо анхара[...] лаар табина. Энээнhээ [...] мүрысөөнэй дүнгүүдээр [...]дэг суглаанууд хахад [...] удааруулагдана, дутагда[...] усадхаха али бүхы арга [...] нуудые хэрэглэнэгүй. Мест[...] болон рабочкомууд хүдэл[...]дэй ажалай бүтээсые дээ[...]хэ, тэдэнэй дунда журам [...] руулха, гэр байрыень за[...]ха, графигай ёhоор ажа[...] ниитэ-политическэ, хүм[...]гын хүдэлмэри үргэнөөр я[...] мэргэжэл шадабарияа дээ[...]хэ гэхэ мэтын асуудал[...] үшөөл hаналаа багаар [...] бшуу.

Эдэ шалтагаануудhаа [...] зарим совхозуудай болон [...] мэришэдэй абаhан социалис[...] нууд дүүргэлтэ болоногүй, [...] hэндээ хүрэжэ шаданагүй.

Шэнэ жэл гараба. [...] ажал ябуулгада ушардаг [...] дунданууднаа энэ жэлдэ [...] усадхажа, В. И. Ленинэй [...]hөөр 100 жэлэй ойе ажалай [...] амжалтаар угтаха эрхэ [...] тогтоохо, абаhан социалис [...] нуудаа ниитээрнь нэгэ ж[...] дүүргүүлхэ гээшэ профсою[...]ганизацинуудай дайшалхы [...]гонь мүн гэжэ мэдэрхэ [...] бди.

Д. ДОРЖИЕВ, **хүдөө [...] ба бэлэдхэлэй хүдэл[...]шэдэй профсоюзай Хор[...] комой түрүүлэгшэ.**

ЭНЭ ХУУДАҺАНДАМНАЙ:

△ Уран зураашын заабари. ∧ *Поэдэй ...сээтэ бэлэг.* ✉ Ирек болон бусад. ...ньhон хурса үгэнүүд.

ХАРЛАНАЙ ҺУРГУУЛИДА

Манай республикын хото, хүдөөгэй хэдэн зуугаад hургуулинуудта багша Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй түүхэтэ ойдо ...улжа горитой юумэн хэгдэнэ. Һургуулиин шабинар, комсомолой гэшүүд, улаан галстук зүүhэн эдир пионернүүд Владимир Ильич Ленинэй намтар шудална. Зарим hургуулинууд Ленинэй музей гү, али таhалга эмхидхэнэ.

...эшүүрэй аймагай Харланай дунда hургуулиин эдир пионернүүд энэ талаар яhала ехэ юумэ хэнэ. Тэндэ Ленинэй ...й нээгээ. Музейдэ яhала баян материал сугларанги. Тэн... Коммунис партиин үнинэй гэшүүн, гүрэн түрын элитэ ажал ябуулагша А. И. Микоянай, Совнаркомой секретарь байhан, олон жэлдэ Ильичтэй хамта хүдэлhэн Фотиевагай болон бусадай дурсалганууд бии.

Мүн эндэхи hургуулиинхид ороной ленинскэ музейнүүдтэй бэшэлсэдэг, тэндэhээ үнэтэ экспонадуудые абадаг юм.

Музейн хадагаламжада Москваhаа, Бакуhаа, Минскhээ, Ульяновскhаа ерэhэн бэшэгүүд бии. Баhа Монголой, Чехословакиин болон бусад аха дүү оронуудай адрестай бэшэг эндэ уншахат. Тэдэ бэшэгүүд ёhото интернациональна удхатайнууд.

Үхибүүд гансал бэшэг хүлеэгээд hуудаг бэшэ. Харин аргатайл hаа, өөhэдөө аяншалха дуратай, аяншалдагшье байна. Жэшээнь, нёдондо үхибүүд совхоздоо хүдэлжэ, хамта дээрээ ехэ мүнгэ олоо hэн. Тэрэ мүнгэеэ Ильич багшын нэрэтэй холбоотой нангин газарнуудаар аяншалгада гаргашалха гэлсэhэн байна. Тиигэжэ Харланай hургуулиин үхибүүд холын аяншалгада зорёо бэлэй. Тэдэнэр Москва, Ленинград болон бусад нютагуудаар аяншалжа, ехэ олон юумэ хаража, үзэжэ, музейдээ табихаар баян олзотой бусаhан юм.

Тэрээнhээ хойшо Харланай дунда hургуулиин үхибүүд Эхэ оронойнгоо түүхэ шудалха, революционернүүд тухай олон юумэ мэдэдэг болохо гэжэ оролдодог болоо бшуу.

Эдир уншагшад! Танай hургуулида Ленин багшын түрэhөөр 100 жэлэй ойе угтуулан ямар hайн юумэн хэгдэнэб, тэрээн тухайдаа шэнхинүүрхэн «Хонходоо» бэшэжэ байгыт.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Харланай hургуулиин пионернүүд—Ленинэй музейн эдэбхитэд О. Банзарова, А. Норбоева, В. Абидуева гэгшэд hая ерэhэн бэшэгүүдые уншажа hуунад.

О. МЕРКУЛОВАЙ фототекст.

ШОГ ЁГТОНУУД

...НИИ АБА ХЭЛЭНЭ

...эхи класста hурадаг ...hургуулидаа ошохоёо ...алхуурба. Яалтай гээшэб? ...лэ, миин ошонгүй бай...ва, харааха юм ааб даа. ...э тархидань иимэ бодол ...ю: телефоноор лэ хонхо...ихо байна.

Энэ hургуули гү?—гэжэ ...асууба.—Дядя директор, ...мүнөөдэр hургуулидаа ...гүй. Юундэб гэнэ гүт? ...б тэхэдэ, тархинь үбдэ...эн хэлэнэб гэнэ гүт? Энэ ...аба хэлэнэ даа.

ТЭНЭГ ХҮН ӨӨРЫГӨӨ ГЭРШЭЛХЭ

Хоёр хүн хөөрэлдэжэ байтараа, нэгэниинь иигэжэ хэлэбэ:

— Мүнөөнэй үхибүүд hүбэлгэн хурса болонхой, олон юумэ мэдэдэг гэжэ ехээр бү баясагты. Иимэшүүлш ехэ болоходоо, тэнэгжэшэхэ.

Нүгөөдынь хүбүүн тэрэниие шагнажа байгаа. Хүбүүхэн хэлэбэ:

— Дядя, та үхибүүн ябахадаа, баhал hүбэлгэн байhан алтайт.

Гумер БАШИРОВ,

татар уран зохёолшо

ҮСЭГЭЛДЭР ГЭРТЭМНАЙ ХҮН БАЙГААГҮЙ

— Хайруулла, хүбүүхэм, юундэ уйлашабаш?

— Тархяараа үүдэ мүргэжэрхёоб.

— Алеэ, харуулал даа. Хэзээ мүргөө хүмши?

— Үсэгэлдэр үдэшэ.

— Теэд юундэ мүнөө болоhон хойно бархирбаш?

— Үсэгэлдэр бархирха гэхэдэм, гэртэмнай хэншье байгаагүй ха юм.

(«Детская литература» гэжэ журналhаа абтаба).

АМАН ЗОХЁОЛОЙ ДЭЭЖЭҺЭЭ

ОНЬҺОН ҮГЭНҮҮД

Түргэн горхон адагтаа хүрэхэгүй,
Туушагүй хүн үгэдөө хүрэхэгүй.

Шадахагүй хүнэй нюдэн уран,
Шашаг хүнэй үгэ олон.

Мухар үхэр мүргэлдөөшэ,
Муу эрэ наншалдааша.

Суг түрэhэн хахасадаг,
Суглуулhан зөөри хосордог.

Сэдьхэлэй бүхэ
Сэрэг зото,
Гарай бүхэ
Ганса хүтэ.

Арьяатан амитанай
Араан шүдэнэй аюултайшье hаа,
Абын хүбүүнэй
Арга мэхэ хүсэтэй.

Аа-баа-хаа-hаа эрдэм эхилдэг,
Алагша гүүнhээ хүлэг түрэдэг.

Ажалдаа арбан саг,
Амаралтадаа ганса саг.

Айл зоной
Амин нэгэн,
Түрэл зоной
Түhөөнь нэгэн.

Байрлаhан хирээ бархирба,
Бажуулгаhан гүлгэн гангинаба.

Буусын газар шэлэнхаар,
Бууха хүршэеэ шэлэ.

Бухал үбhэн—бодо мал,
Һүри үбhэн—hүрэг мал.

Бололгүй юумэнhээ
Буладай үзүүр хухардаг.

Гасаланда гараа бү хэ,
Хүндэлэндэ хүлөө бү шэхэ,
Хүнэйхидэ нюдөө бү хёлой.

Даруухан ябахада, заяан бүхэ,
Ном уншахада, бэлиг бүхэ.

Зорилгогүйгөөр завод
тодхогдоогүй,
Зомгоолгүйгөөр барилга
бодоогүй.

Мунхаг тархи—хүлэй зоболон,
Муу зан—сэдьхэлэй зоболон.

Хуурай халбага аманда
таарамжагүй,
Хоб үгэ хотондо багтаамжагүй.

Худал үгэhөө—тодхор
Хулгайн зөөриhөө—хэлэн.

Сэсэг набшын ургаха
алтан дэлхэйн журамhаа,
Сэсэн ухаанай ябаса
арад зоной аргаhаа.

Хүндэ оюун хэрэгтэй,
Шубуунда дали хэрэгтэй.

БГПИ-гэй 1-дэхи курсын студент Базар-Сада ЦЫДЕНОВЭЙ суглуулбариhaa.

ТААБАРИ

Хүнды доро табяатай,
Хүүгэдтэ бү үзүүлээрэй
Хан гээ hаам, үхөө гэжэ
мэдээрэй.

Тэнгэриин басагад
Түмэр мохн жажалба.

Галда шатадаггүй,
Уhанда шэнгэдэггүй.

Баргажанай адууд
баруун хойшоо бэлшэбэ.

Шагнаашын газаа
Сагаан морин уяатай.

Ши тэрээ руу ошо, би
энээ руу ошохоб,
тэрэ бэеэрнь уулзахабди.

Дэлхэйдэ гурбан дутуу.

Бүтүүе тааха,
хатууе хамхалха.

Эрэ хүндэ мэгдээнгүй,
Эмээлтэ мориндо шалаангүй.

Р. ЦЫРЕНОВАГАЙ суглуулбариhaa.

УҺАН ШЭРЭ, БИИРЭ...

...зураг харагты. Яhала ну...гартай хүнэй зураг гэжэ ...аар аабза? Зүб. Зүгөөр авто... үшөө hурагша хүн. Захаа...й аймагай Санагын дунда ...уулиин 10 класста hурадаг. ...Бадмаевае нюур танихагүй hаа, уран зурагай амта ...han, тойрожо байгаа юумые ...нюдөөр шэртэдэг басаган ха ...ойлгохоор. Тэрэнэй зурагууд ...ад үнэнэй» хуудаhанда то...лодог байгаа юм. Толилогдо...ые, толилогдоошьегүй зура...гынь харахада, байгаали зу...раhан юумэнүүд олон. Байгаа...ингэ шэрэ олон янзын. Тии... эдир зураашын байгаали ...дотынь муу бэшэ.

...ая хара бэхээр зурана. Энэнь ...хамаагүй. Зурлаахайнуудаар ...их) бүхэли юумэ бүтээжэ ...болюторoo, хүн гээшэ ни... ехэ саарhа, шэрэ, бэхэ hал... юм даа. Валиин зурагууд ...дүтагдалгүй бэшэ. Дүтын ...тообойтор зураад, холын ...үшөөл тулюураар гаргана. ...ье тиимэ шадабари өөрөө ...гүй, харин нилээн горитой ...тоожуултараа хүдэлхэ юм. ...уран зурааша болохо гээ ...дэхэн ажалда hанаа зо...хам гэжэ шиидэхэ хэрэгтэй. ...гүйгөөр алганашье бариха... гэжэ хэлсэдэг.

...иин гарай нугалбарииe ...хартулмаар зурагые ул...алай анхаралда табяад, зу... тухай юрэнхы дээрэнь эдир ...адтай хөөрэлдэхэеэ hанаа ...Юундэб гэхэдэ гансашье Валя Бадмаева редакцида зурагуудаа эльгээдэг бэшэ. Хэжэнгэhээ, Закаменскhаа болон бусад олон буряад тосхонуудhаа зурагууд ерэнэ. Мүн баhа зураха дуратай ондоошье үхибүүд олон ааб даа. Хүүгэдэй олонхинь зуралгын техникэ мууса мэдэнэ.

Тиимэhээ зуралгын ёhо гурим тухай эдир уншагшадтай хөөрэлдэхэ дурамни хүрэнэ. Тус хөөрэлдөөмнай түрэлхидтэшье хамаатай. Яахадааб гэбэл, үхибүүн бүри hургуулида ороодүй байхадаа, зуралгада дуратай гү, али бэшэ гү гэжэ мэдэгдэдэг.

Хэрбээ заахан хүбүүнэйнгээ, басаганайнгаа зураг зураха дуратайень мэдээ hаа, түрэлхид hаалта хэхэ ёhогүй. Тиигэнгүй саарhа, шэрэ, карандаш абажа үгэдэг байг лэ.

Мүнөө бидэ хара бэхэ, шэрэ карандаш, нүүрhэн тухай бэшэ, харин уhан шэрэ тухай тобшо талынээр хэлсэхэбди. Яахадааб гэбэл, уhан шэрэ хаанашье бэлээр олдодог, зураха дуратай хүүгэдэй түрүүшын зэбсэг ха юм.

Уhан шэрэ (акварель) элдэб шанартай байха. Эгээл hайн шанартайнь «Ленинград» гэжэ нэрэтэй. Тэрэнэй ямаршье үнгэнь hайхан байдаг.

Юрэдөө уhан шэрын hайн талань гэхэдэ иимэ: бэе бэетэйнь худхаад, элдэбын будаг гаргажа болоно. Уhан шэрын зураг биирэhээ дулдыдаха. Нэгэдэхиhээ эхилээд, хорин дүрбэ хүрэтэр номерой биирэнүүд тоологдодог юм. Нэгэдэхи болон хоёрдохи номеройхидынь эгээл нарииханууд, гансал зурлаахайнуудые гаргажа боломоор. Хэрмэнэй гү, али hолонгын нооhоор хэhэн биирэнүүд зөөлэхэнүүд байдаг. Һая зуралгада дадажа байхадаа, тиимэ биирээр хүдэлхэдэ өөрэгүй.

Уhан шэрэ элдэбөөр зуурахада таатай. Бүшмэгөөр гү, али шэнгээр зууралган зураашын зорилгоhоо дулдыдаха юм бэзэ. Зурагай саада захын, арын түсэб, жэшээнь, холоhоо харагдажа байгаа хада уулын дүрсэнүүдые, огторгой, уhа нимгэхэнээр гэхэ гү, али тон лэ шэнгэхэн шэрээр зурахада зохисотой.

Наада захын, дүтын юумэнүүдые бад байса үдхөөр шэрдэжэ болоно. Гэбэшье hүүдэр талынхинь ходол шэнгэн шэрээр будагдаха. Харин наран, гэрэлтэhэн талынхинь бүшмэг шэрэтэй байдаг ааб даа.

Эхин классай үхибүүд дуратай юумэеэ зурахаяа хүсэдэг. Тэдэнэй hанаанинь хизааргүй байдаг бшуу. Өөрынгөө аба, эжыhээ эхилээд, замбуулинай онгосо хүрэтэр бултыень тэдэмнай зуражархиха «шадабаритай» зон ха юм. Теэд хамаагүй даа, дуратайл юумэеэ зуража байг лэ.

Уhан шэрээр байгаали hайн зурагдадаг. Зүгөөр гансашье энээгээр хизаарлахагүй юм ааб даа. Уhан шэрээр юушье зурахада хамаагүй: амитадые, хүнүүдые, гэрэй байра байдал гэхэ мэтэ.

Гадна буряад арад элдэб угалзаар баян. Буряад угалзын гоё hайханиие мэдээжэ ехэ мэргэжэлтэд магтажа ханадаггүй. Буряад ханзануудай, ухэг шэрээнүүдэй угалзануудые, эмээл хударгануудай, дэгэл хубсаhанай гар шэмэглэлнүүдые гоёшоонгүй байхаар аал? Үгы даа! Тэдэшни арад зоной уран гараар бүтэhэн юумэнүүд. Тэдэниие, эдир нүхэд, бэдэрэгты, шэнжэлэгты, зурагты. Буряадай угалзые зүбөөр зураха гээшэ тиимэшье бэлэн бэшэ. Туршагты!

Уран зурагай нюусануудые дэлгэрэнгыгээр мэдэхээ, зуралгын техникэтэй хүсэд танилсахала hанаhан нүхэдтэ «Художник», «Искусство», «Творчество» журналнуудые ходо уншажа байхыень дурадхаhуу. Эдэ журналнуудай хуудаhанда тусхай мэргэжэлгүй уран зураашадта, студинуудта туhаламжа болгон, захяа заабари, хэшээлнүүд толилогдодог. Тиимэ журналнууд наймаанда гү, али библиотекэдэ байха. Үгышье hаа, үхибүүнэйнгээ зуралгын асуудалаар hонирходог, али зурадаг байбалнь, түрэлхид тэдэниие захиха аргатай ааб даа.

А. БРИТОВА, уран зурааша.

Дондог УЛЗЫТУЕВ

АГНУУРИ

Ахайтаяа хоюулан
Агнахаяа гарабабди.
Янгартаяа гурбуулан
Ябажал ябанабди.

Ябажал ябанабди,
Ябажал ябанабди.
Хайша хайшаа
Харажал ябанабди.

Добуун өөдэ
Долоо гарабабди.
Нарhата өөдэ
Найма махабабди.

Боориин саагуур
Наранше хорошобо.
Боро хараанше
Болошобо.

Булайгаар эсэжэ,
Бусахаяа яарабабди.
Гэдэhэн үлдэжэ,
Гэдэргээ харабабди.

Гэхэтэй хамта
Гэнтэ харажархибаб.
Оглогор hүүлыень
Обёоржорхибоб.

Үнэгэн!
Үнэгэн гү даа?
Үнэхөөрөө!
Мүн лэ даа.

Харганаан соогуур
Хатаржа ябаба.
Халаахай дээгүүр
Харайжа ябаба.

Янгараа тухирнабди —
Янгар хэрэглэбэгүй.
Яhала заабабди, —
Яашье туhагүй.

Ядахадаа ахаймни
Янгарта шангарба.
Янгар
Янгалаад,

Янгинаса
гангинаба.
Үнөөхи үнэгэмнай
Үхэтэрөө айшоо.
Үрмэдэhэнэй саана
Гэнтэ байшоо.

Ахаймни намдаа
Зантаадхиба.
Араhаань ошо гээд,
шэбэнээдхибэ.

Харганаада үүрээд,
Ёолоношьегүйб.
Халаахайда халаад,
зэнхэйлнэшьегүйб.

Үрмэдэhэн соогуур
Мүлхижэл ябанаб.
Үндыгөөд hүүлдэнь
Үнэгээ харанаб.

Үнөөхиимнай
Үнэр абаа гү,
Үрбэгэд гэжэ
хүдэлөөдхибэ.

Үндэгэд гэхэдэмни,
Үнэгэн сошоо гү,
Үшөө саашаа
hүрөөдхибэ.

Хожомдохоо айжа,
бодон гүйлдөөд,
Хоёр тээhээнь
«бариш!» — гэлдээд,
Ахайтаяа гэнтэ
hүрэлдэшообди.
Айхабтар шангаар
мүргэлдэшообди.

Үнэгэмнэй теэд,
Үгы болошоо.
Үнэниинь хэлэбэл,
хамхуул байшоо!

ШЭНЭ НОМҺОО

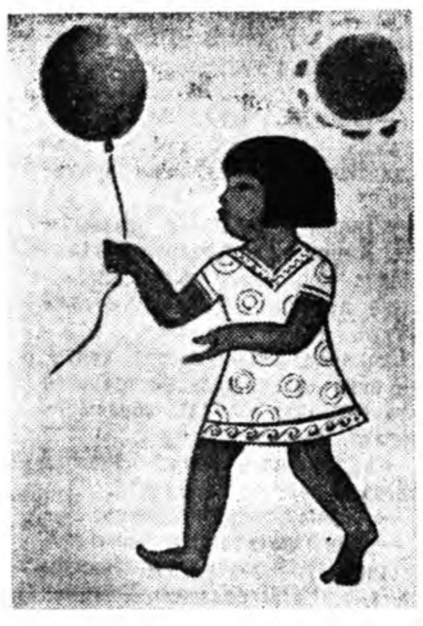

ТЭМЭЭН ЖЭН

Алтан шаргал зогдортой
Атан тэмээн түрүүтэй
Бүхэнтэйхэн тэмээдээ
Бүн-бүнхэн дахуулна.
Тэмээн жэн, тэмээн жэн,
Тээхэр тээхэр тэмээн жэн,
Аажам тайбан алхасатай
Ашаатайхан тэмээн жэн.
Орой дээрэнь огторгой,
Оёдол сэгээн огторгой,
Доошоо тонгойн, эминегээн
Долоон үбгэд намхас гээ.
Бааюу, бааюу, бааюухан,
Баабай эжын үльгэр соо,
Баахар заахан хүбүүнэй
Һамбаатайхан зүүдэн соо
Аяар холын губида гү,
Али манай Агада гү,
Тэмээн жэн hубарина,
Тээбэритэйхэн тэмээн жэн.

БУЛЖУУХАЙ

Боори дээрэ жэргэнхэй
Булжамар шубуу шэртэнэб.
Өөхэн шулуу дэрлэнхэй
Өөдэ хараад хэбтэнэб.
Аяар тэрэ сэнхиртэ
Аялгаараа ягаруухай
Дуулан, наадан, шэнхинэнэл
Дуулим талын булжуухай.
Ээрсэг мэтээр эршэгэнэн,
Эгсэ тогтоод шэшэрнэ.
Доошоо халин, арбаганан,
Дорюун шангаар эшхэрнэ.
Өөдөө дэгдэн дүүлижэ,
Өөрэ зангаа гаргана.
Уран гоёор дуулажа,
Угалзануудые гаргана.

СЭСЭГ-МАЛГАЙ

Улаан марян сэсэгүүдээр,
Угаа hайхан сэсэгүүдээр
Абгай хээтэй хоёрин
Малгай намдаа гүрэжэ үгөө.
Сэсэг малгайм арюухан,
Сэнгүү гээшэнь—hэрюухэн.
Эрбэйхэнүүд дээгүүрин
Эрьен тойрон ниидэнэл.

Энээниие уншагты, түрэлхид!

МАРИНА

Табатайхан Марина зураг зураха ехэл дуратай hэн. Сэбэр саарhа, үнгын карандаш урдаа табяад, зураха юумээ hанажа ядан hуутараа «эжыгээ ехэл гоёор зураха байна» гэжэ шиидэбэ.

Шара шэрээр нюурынь, улаан шэрээр хасар, уралынь шэрдэхэдэнь, ехэл hайхан байба. Һүүлдэнь хаб хараар үhыень зурахадань, нэгэл муу шэнги байба.

— Эжымни сэбэрхэн, hайхуун даа үhэтэйгөөр зураха ёhотойб,—гэжэ дуугаран, шаб шара шэрээр үhыень hаглайлган зураба.

— Эжымни гоёлойнгоо хубсаhа үмдэхэдөө баярладаг даа,—гэжэ дуугаран, хүб хүхэ шэрээр плати зуража, дээрэhээнь улаан, шара шэрээр hолонготуулан шэрдэбэ.

— Эжымни сэсэгүүд соогуур ябажа байна гээшэ,— гэжэ гүнгэнэн дууласагаагаад, эжынгээ хүл доогуур ногооноор шэрдэбэ. Тэндэнь ягаан эшэтэй улаахан сэсэг бии болобо.

Марина нэгэ хэды соо бодолгото болон, шанаагаа тулаад hууба.

— Эжымни хажуутаар шубуун жэргэнэ,— гээд ниидэжэ ябаhан бишыхан шубуухайе зуражархиба.

Энэ зурагыень абань хараад:

— Марина, хэниие зураабши? — гэбэ.

— Эжыгээ!

— Тиигээ хадаа, абаяа зурыш даа,— гэжэ абань басагаяа шотлобо.

— Үгы! — гэжэ Марина арсаба.

— Юундэ?

— Ши өөрөө архи уудагши. Зурахагүйб! — гэжэ Марина үсэдөөр хэлэбэ. Тэрэнэй нюдэнэйнь баяр унтаршаба хэбэртэй. Эсэгэнь юушье хэлэхээ ойлгожо ядан, басаганайнгаа зураг харан аниргүйхэн зогсоо.

Н. ЦЫНГУЕВ.

ЮУНДЭ?

— Эжы, юу хэхэшниб? — гэжэ Баярмаа асууба.

— Шүлэ шанахамни.

— Би хартаабха арилгахам гү?

— Тиигыш даа.

Теэд арилгаха гэхэдэнь хартаабха байбагүй. Баярмаа табаг абаад, подполи руугаа оробо. Тэндэнь харанхы. Нэгэ хэды хартаабха табаг соогоо хээд, иишэ тиишээ хараашална. Тиигээд:

— Эжы,—гэжэ шангаар дуудаба.—Харыш!

— Юун байнаб?

— Тэрүү тэрэ,— гэжэ харанхы углуу руу зааба.— Баабгай байна.

— Юун баабгай байха hэм. Хартаабхаяа абаад, гара даа,—гэбэ эжынь.

— Нээрээ. Нюдэндэнь ногоон гал носожо байнал, харыш.

Эжынь подполи руугаа шагаажа хараад:

— Энэш баабгай бэшэ, манай миисгэй ха юм,—гэбэ.

— Юундэ нюдэндэнь ногоон гал носошоо гээшэб?

— Харанхыда миисгэйн нюдэн тиигэжэ харагдадаг юм,—гэжэ эжынь хэлэбэ. Заахан Баярмаа ехэл гайхаба.

Юундэ? Энэ асуудал Баярмаагай сэдьхэл ехэл удаан зобоогоо hэн.

Ц. ДОРЖИЕВ.

«САҺАН, САҺАН...»
А. НИМАЕВАЙ фото.

НЮТАГ НЮТАГАЙ ҺОНИН

Репортаж

ЭДИР ДАРХАШУУЛ

Столярна цех соо сүлөөтэй хүн орөйдоо үгы хэбэртэй. Елытэр харуулдаһан, өө-мөөгүйгөөр хонюорһон модохонуудые бариһан үхибүүд ютэшьеб дархална. Уужам салуу цехэй буланда һалиржа байһан хүбүүе багшань харамсаараа:

— Яагааб, юун болооб, али тааража үгэнэгүй гү? — гэжэ Иван Васильевич Шангин һонирхобо.

— Тааралдахыеньшье тааралдана... Харин сабуугаар няхань хайшаа юм. Удаан торонгүй, задаржа һаланаха бэшэ гү,—гэжэ хүбүүн һанаһанаа хэлэбэ.

Столярна цехэй мастер хүбүүнэй ойро ерээд, үүлэгүй огторгой мэтэ тунгалаг һайхан харасыень адаглан шэртэһэнэй удаа:

—Хадааһаар бүхэлхэ һанаатай байгаа гүш? гэжэ асууба.

— Тиигээ,—гэбэ хүбүүн.

— Оройдоо тиигэжэ болохогүй. Урданай дархашуул гэр барихадаа халааһа хэрэглэдэггүй байһан гэхэ. Тиигэжэ хүдэлхэ хэрэгтэй. —гэжэ хэлэхэдэнь, Володя хүбүүн хэжэ байһан табуреткынгаа хүлнүүдые сабуугаар яб-таб бүхэлжэрхибэ.

Иван Васильевич Шангин бага наһанһаа дархалжа һураһан юм. Улаан-Үдын техническэ мэргэжэлэй № 15 училищиин эмхидхэгдэхэһээ хойшо тэрэ мастераар хүдэлжэ, тоогүй олон модошо дархашуулые бэлдэһэн байха. Зэр зэмсэг гартаа барижа үзөөдүй, элдэбын юумэ мулижэ шадахагүй хүнүүдые дадал шадабаритай болгохын тула тэсэмгэйгээр һургахые оролдодог. Гадна хүн бүхэнтэйнь даамай зохидоор хөөрэлдэжэ шадаха, ойлгоогүй юумыень ойлгуулха хэрэгтэй. Энэнь нэгэ хоёр жэлэй хэрэг бэшэ, харин жэл бүхэндэ үхибүүд һурахаа орожол байдаг.

— Урид шалан бэлэдхүүлһэн модоор стулнуудые дархална гү? —гэжэ асуухадам:—Юун тиимэ байха һэм бээ. Үхибүүднай столярна цехтэ хүдэлхынгөө урдахана станочно цехтэ хүдэлһэн, элдэбын түхэлэй зүйлнүүдые тоншылдоһон байха,- гэжэ Иван Васильевич харюусаба.

Модошо дархан болохын тула материалаа үхибүүд өөһэдөө бэлдэһэн. Столярна цехтэ гансашье стулнууд хэгдэдэггүй, харин эдир дархашуулай уралан бүтээһэн столнууд, һургуулиин партанууд олон. Станочно цехтэ ороходомнай электромоторнуудай нэгэ жэгдээр һиигаһалдажа, станок бүхэнэй хажууда хүбүүд, басагад хоёр-гурбаадаараа суглараад, мастерайнгаа хэлэһэн һургаал заабариие анхаралтайгаар шагнана.

— Дашхуу туршал даа,—гэжэ станочно цехэй мастер Владимир Очирович Шаракшинов хандаба.

Дунда зэргын нюргатай, зададрюун шанга бэетэй басаган һөөм тухай хуһан модо станогто хабшуулаад, кнопко дараадхиба. Станок тэрэ дары хүдэлжэ, столой хүлдэ хэрэглэгдэхэ нэгэ зүйл тоншылдуулан гараба. Гэбэшье Дашхуу тэрэнээ үшөө дахин шалгаад, үлүү һарюу газарыень мулибэ.

— Республикымнай үхибүүдһээ гадна, аха дүү монгол арадай хүбүүд, басагад манай училищида- һуралсана. Станогто хүдэлхэ дадалтай, элдэбын зүйлнүүдые тоншылдохо шадабаритай болохыень һурганаб. Монгол хүбүүд, басагад яһала урагшатайгаар һурана, дархалхадаашье бэрхэнүүд, —гэжэ В. О. Шаракшинов хөөрэнэ.

Эндэ аха дүү Монгол ороной үхибүүд һуралсажа, орой нютагайнгаа барилгануудта хүдэлхөө опоно. Дашхууда адлирхуу басагад, хүбүүд олон байха.

— Училищиин эмхидхэгдэхэһээ хойшо олохон лэ мэргэжэлтэд һуража гараа, саашадаашье һурахань лабтай. Ехэнхидээ Улаан-Үдэ хотын, Прибайкалиин болон Улаан-Үдын хүдөөгэй аймагуудай үхибүүд һуралсана. Үхибүүдые модошо дарханай, оёдолшоной, бульдозеристын мэргэжэлдэ һургахын тула, нэн түрүүн багшанар ехэ оролдолго гаргана. Жэшээнь, Р. Б. Базарова, Л. С. Мордеев, И. В. Шангин, И. В. Югов гэгшэд һургажа гаргаһан үхибүүдһээ халуун баярай бэшэгүүдые абажа байдаг. Тиимэрхүү бэшэгүүд мүн Монголһоо ерэдэг. —гэжэ училищиин директорэй орлогшо Г. П. Баглаев хөөрэнэ.

Иигэжэ залуу мэргэжэлтэд һургагдажа, барилгануудта эльгээгдэнэ бшуу.

М. ОСОДОЕВ,
манай тусхай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Үйлэдбэриин һуралсалай мастер В. О. Шаракшинов (зүүн гарһаа) модошо дархан Дмитрий Коденёв хоёр столярна цех соо. 2). Аха дүү Монгол оронһоо ерэһэн Буянбадрах дархалжа байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

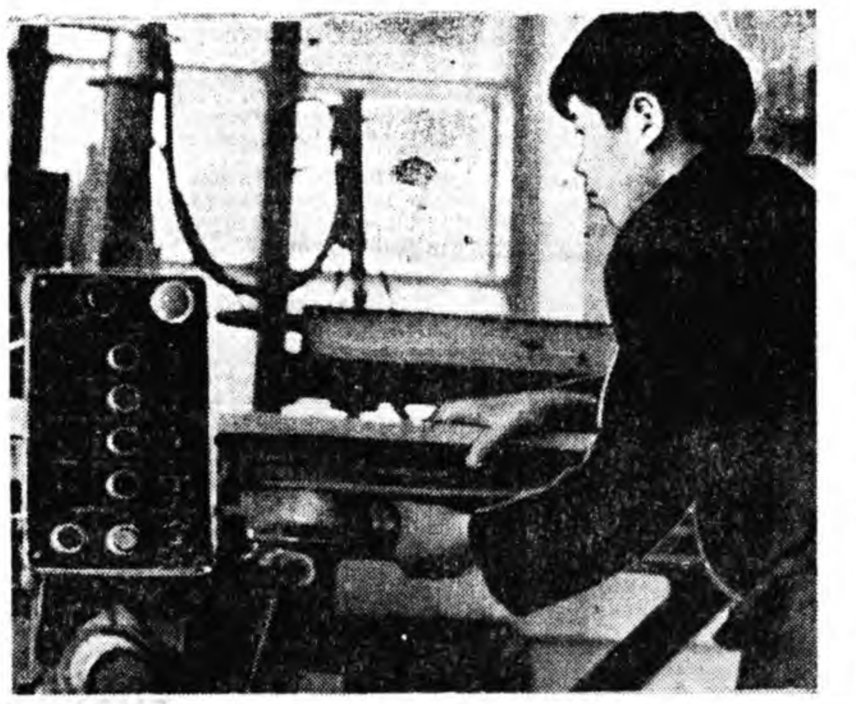

— Нүхэдүүд, шэмээгүй байгты!... Зай, эхилэе... Аалиар, түргэдэнгүй уншагты,—гэһэн иимэ хөөрэлдөөнүүдые Аргатын совхозой парткомой кабинет соо оробол заатагүй дуулахат.

Зүгөөр энэмнай юун хөөрэлдөөн бэ гэхэдэ, эндэ бүлэг партийна, комсомольско болон профсоюзна эдэбхитэд сугларжа нютагайнгаа ээлжээтэ радио-дамжуулга бэлэдхэдэг гээшэ. Тиигэжэ элэнэр совхозойнгоо түрүү хонишод болон малшад тухай һонирхолтой мэдээсэлнүүдые, мүн ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг заримашуулые ёгтолһон шүүмжэлэлнүүдые неделидэ нэгэ удаа, четверг бүхэндэ дамжуулдаг заншалтай.

РАДИО, ХАНЫН ГАЗЕТЭ...

— Аман журналаймнай редакцида нилээдгүй олон эдэбхитэд хабаадалсадаг юм. Эдэнэрнай хэд бэ гэбэл, Аргатын дунда һургуулиин багша А. Харпухаева, хүдөөгэй библиотекые даагша Н. Цыренова, совхозой комсомольско организациин секретарь Н. Цыремпилов, Соёлой байшангай директор Д. Лыгденов—хамтадаа 7 хүн юм. Гэбэшье энэ дамжуулга бэлэдхэхэһа... на, үшөө «Комсомольско ш... тор», «Сахилгаан» гэһэн ... газетэнүүдые гаргадаг. Ха... нөө бидэнэр энэ радио-дам... гаяа, ханынгаа газетэнүүд... ри һонирхолтой болгохы... оролдожо байнхайбди—гэж... совхозой парткомой се... Бадма Цыбенович Лыгден... рэнэ.

Манай к...

Барғажан.

139 МЯНГАН ТҮХЭРИГЭЙ ОЛЗО

Улаан-Удын аймагай Сотниковой шубуунай фабрикынхид жэлэйнгээ даалгабарие бүри үнихэн дүүргэһэн юм. Тиигээд жэлэй дүүрэтэр 6 миллион 200 мянган үндэгэ абаха социалис уялгаяа 7 миллион 79 мянгада хүргэһэн байна.

1968 ондо 1000 үндэгэ абахадаа 116 түхэриг гаргашалхаар хараалагдаһан түсэбтэй байгаа.

Харин хүдэлмэрээ һайнаар ... хэһэнэй, оньһото техникэез... ашаглаһанай ашаар ү... өөрынь үнэ 1000-най 80 түх... мүнгэтэ болошо, түс фабр... гэрэгшэ жэл 139 мянган тү... сэбэр ашаг олзо оруулһан...

Түрүү хүдэлмэришэд Л. ... на, Кручинина, Мокрова ... бусад ехэхэн амжалта тү...

А. НАГАСЛ...

БЭРХЭ ОЁДОЛШОН

Улаан-Үдын оёдолой «Индпошив» нэгэдэлэй уран гарта оёдолшодой дунда Полина Дугаровна Милгодаева хүндэтэй юм. Энэ оёдолшон үнгэрэгшэ жэлэйнгээ даалгабарие 10 һара соо дүүргээд, шэнэ жэлые ажалай амжалтаар угтаһан. Тэрэнэй оёһон хубсаһан захигшалай магтаалда ходолоо хүртэдэг.

Цүхэр Милгодаева 1969 ондо дэвшүүлэгдэһэн социалис уялга абажа, В. И. Ленинэй 100 жэлэй ойдо ойе ажалай шэнэ амжалтаар угтаха зорилготой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: П. Д. Милгодаева.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото-текст.

СҮХЭ-БААТАРАЙ ГЭР-МУЗЕЙ

Монголой Арадай революционно партиие байгуулагша Д. Сүхэ-Баатарай гэр-музейн Хяагта хотодо эмхидхэгдэһээр 10 жэл гүйсэбэ. Тэндэ табигдаһан юумэнүүдынь, тиихэ үедэ тэрэнэй нюуса байра байһан бүхы байдалынь тэрэл гуримаараа харуулагданхай. Сүхэ-Баатар сагаангвардеецүүд болон интервентнүүдһээ хоргодон энэ гэртэ байрлаһан юм. Эндэ байха үедөө Монголой революциие ударидан, монгол арадай партиие байгуулан, тэрэнэй түрүүшын съездэ бэлдэһэн байна.

Сүхэ-Баатарай В. И. Лелинтэй уулзаһан тухай эндэ табигдаһан материалнууд илангаяа һонин. Музейдэ табигдаһан экспонадууд аха дүү монгол орон тухай, совет-монгол арадуудай эб найрамдалые тодо үргэнөөр харуулна. Эдэ бүгэдэнь пропагандистнууд болон агитаторнуудта таатай зохид туһаламжа болоно.

(ТАСС).

АНГАЙ ДЭЭЖЭ

Москва шадарай Пушкинскадахи ан үсхэбэрилгын совхоздо үнэтэ жэжэ ангууд олоор үсхэбэрилэгдэнэ. Тэдэнэй дунда булган эгээл үнэтэйнь болоно. Булганай эрхим арһан уласхоорондын яармаг дээрэ бүхэли автомашинын сэндэ хүрэдэг юм. Ангай дээжэ—булганууд СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудай выставкын «шанар ба ашаг олзо» гэһэн павильондо табяатай.

...Тэбхэр дүшэн жэлэй саана, 1928 оной декабрь һарада Пушкинска совхоздо асарагдаһан булганууд ехээр үдэһэн байна. Оронойомнай олон ажахынуудаар тараагдаһан булганай эхэ эхииниинь эндэһээ абаашагдаһан байна.

(ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИ... МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТ...

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Т... кые аюулгүйгөөр ашаглахы... лөө» гэһэн түрүү бэшэг. «... скэ ажалай вахта» гэһэн р... доро республикын һонин. Т... мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаһанда: В. ... вой —«Залуушуулай зүргэ» ... статья. **А. Нуклинай** —«... саана хүн». Түрэл орон дэт...

Гурбадахи хуудаһанда: ... дэлхэйн һонин. **А. Корота...** —«Хиросимын үхибүүд» ... очерк.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: ... **Жигжитовэй** повесть тухай ... жэлэл. **С. Светловагай** —«П... нүүдэй ёлко» гэһэн реп... Спорт.

СЭНХИ... ЭКРАНУУДТА

18 часһаа боксоор С... болон Алас-Дурна зүгэй ... түрүү һуури эзэлхын ... эхилһэн мүрысөөн харуул... ха. 19 часһаа «Холо ойры... нин» гэһэн дамжуулга. 1... 30 минутаһаа «Ажабай... хуудаһанууд» гэһэн дамж... буряад хэлэн дээрэ. 19 ч... минутаһаа киноочерк. 20... 15 минутаһаа «Мир глаза... ветского человека» гэһэн... жуулга. 20 час 25 мину... «Японой аралнуудһаа ... таж» гэһэн киноочерк. 2... 40 минутаһаа телеви... очерк. 21 час 45 мину... ТАСС-ай лентээр абтаһа... дээсэл. 21 час 50 мину... уран һайханай фильм.

ҺОНИРХОЛТОЙГООР ҮНГЭРӨӨ

Һаяшаг Буряадай багшанарай институдай актова зал соо «Хүнэй зүрхэн тэмсэлэй газарта» гэһэн темээр уран зохёол уншалгын үдэшэ үнгэргэгдөө. Эндэ нэн түрүүн Москва хотоһоо ерэһэн Гүргэнэй Максим Горькиин шангай лауреадууд Иван, Елена Каменекитан ородой агуу ехэ уран зохёолшо Максим Горькиин «Эхэ» гэжэ романһаа бүлэг, «Хүн түрэбэ», «Соёлой центр хааһаб» гэһэн рассказуудые һонирхолтойгоор, уран гоёор уншаа. Мүн тиихэдэ Сергей Есенинэй «Анна Снегина» —гэһэн поэмэ зүжэглэн уншахадань, эндэ сугларагшад нэрьемэ альга ташалган доро угтаа.

Һүүлдэнь студентнэр, багшанар холынгоо айлшадта баяр баясхалан юрөөжэ, саашадахи творческо ажалдань амжалта хүсэбэд.

Б. СЫРЕНОВ,
студент.

БОКС

ЧЕМПИОН ТОДОРООГҮЙ

УЛААН-УДЭ. «Труд» бүлгэмэй Спортын ордон соо боксоор Сибириин болон Алас-Дурна зүгэй түрүү һуури эзэлхын түлөө һурагшадай дунда болоһон мүрысөөн гурбан үдэрэй туршада угаа һонирхолтойгоор үнгэрөө.

Энэ тулалдаанда Магаданай, Новосибирскын, Эрхүүгэй областиин болон Буряадай АССР-эй эдир боксернууд хабаадалсажа, хүсэ шадалаа, шадамар бэрхэеэ харуулһан байна. Тиигэжэ гурбан үдэр тулалдаһанай һүүлээр Магаданай эдиршүүлэй командынхид нүтөөдүүлһээ очкогоороо бүлюу байһандаа Улаан-Үдын горсоветэй кубогта хүртөө. ВЛКСМ-эй горкомой кубогые Эрхүүгэй боксернууд абаа. Мүн тиихэдэ энэ мүрысөөндэ онсо шалгарһан Улаан-Үдын 1-дэхи һургуулиин 10-дахи классай һурагша Олег Тонкопрядченко дурасхаалай кубогта хүртөө. Алас-Дурна зүгэй болон Сибириин боксернуудай дунда нэгэнтэ бэшэ чемпион болоһон Геннадий Никитеев «Буряадай залуушуул» газетын редакциин үмэнэһөө илалта туйлаһан боксернуудта дурасхаалай медальнуудые барюулаа.

Гурбан үдэрэй тулалдаанда хабаадагшадай дундаһаа зоны чемпионой нэрэ зэргэдэ хэниинышье хүртэжэ шадаагүй. Тиимэһээ түгэсхэлэй мүрысөөндэ тулалдаһан эдэ боксернууд Минеральные Воды хотодо энэ жэлэй зун үнгэргэгдэхэ мүрысөөндэ хабаадалсаха эрхэтэй болоһон байна. Теэд энэ мүрысөөндэ Буряадаймнай һурагшад соонһоо О. Тонкопрядченко, М. Ушнаев, В. Тележкин, В. Ефимов гэгшэд оролсонхой.

Нёдондо жэлэй чемпион байһан Буряадаймнай эдиршүүлэй командын энэ мүрысөөндэ биратай үрэ дүн гүйлаатуйдэнь халаглмаар. Гол алдуунь юуб гэхэдэ, ринг дээрэ гараха боксернуудайнгаа шэгнүүрэй категориие хараадаа абаагүй. Баһа боксернууд командынгаа түлөө ехээр оролдоогүй, гансал өөр өөрынгөө талые хараһан, үшөө муу бэлэдхэлтэй байһаниинь онсолон тэмдэглэхээр.

Мүнөө үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ обёорглоһон дутагдалнуудые дары усадхажа, саашадаа эрхим амжалта туйлаха аабза гэжэ найдая.

О. МЕРКУЛОВ.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО
ХИЛЫН ЦААНАҺАА

Патриодуудай добтолго

ХАНОЙ. (ТАСС). Освобождение гэжэ хэблэлэй агентствын (АПО) мэдээсэлнүүдтэ үндэһэлэн, ВИА агентствын дамжуулһанай ёһоор, Урда Вьетнамые сүлөөлхэ арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд декабриин 30-да Вамкодонг мүрэн дээрэ американ харуулай хоёр судные галдаа. Куангнам провинцида туһамаршадай сэрэгүүдэй ротые Урда Вьетнамай арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй подразделенинүүд декабриин 27-до хүлһөөнь буулгаа. Дайсанай 100 гаран сэрэгэй алба хаагшад алуулһан, шархатаһан байна. Урда Вьетнамай патриодууд хоёр самолёт буудажа унагаагаа, ехэ хэмжээнэй буу зэбсэг, һомо хэрэгсэл буляажа абаа.

Словакиин компартиин ЦК-гай Президиумэй заседани

ПРАГА. (ТАСС). ЧТК агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Словакиин Коммунис партиин Центральна Комитедэй Президиумэй заседани Братиславада январиин 6-да болоо. Президиум орон доторхи политическэ байдалые зүбшэн хэлсээ, энэ оной январиин 3-да Чехословакиин Коммунис партиин ЦК-гай Президиумэй хэһэн мэдүүлгые хүсэдөөр һайшаагаа.

КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй мэдүүлгые, федеральна парламентын түрүүлэгшын тушаал тухай КПС-эй ЦК-гай дурадхалые Словакиин олонхи партийна органуудай (обкомуудай, райкомуудай, горкомуудай президиумүүдэй, КПС-эй завкомуудай) дэмжэжэ байһые КПС-эй ЦК-гай Президиум онсолон тэмдэглээ.

Дунда Словацка областью хэгдэжэ байһан партийно-политическэ хүдэлмэриие Президиум зүбшэн хэлсээ, бусад асуудалнуудые хаража үзөө.

КПС-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Густов Гусагай түрүүлэлгэ доро заседани үнгэрөө.

Һайн һайхан сэдьхэлэй аяншалга

КОЛОМБО. (ТАСС). Цейлоной далайн-сэрэгэй хүсэнүүдэй командалагша контр-адмирал Кадиргамарай уряалаар СССР-эй Далайн-Сэрэгэй Флодой «Семен Челюскин» ба «Андрей Вилькицкий» суднануудһаа бүридэһэн океан шэнжэлхэ экспедициишье бүлэг Коломбодо январиин 6-да ерээ. Эдэ суднануудай экспедициие нэгэдэхи рангын капитан А. А. Трофимов толгойлно. Эдэ суднанууд, табан үдэрэй турша соо ниислэлэй портдо байха юм.

США-гай 37-дохи президент конгрессээр һайшаагдаба

ВАШИНГТОН. (ТАСС). США-гай 37-дохи президентээр Ричард Никсон, вице-президентээр Спиро Агню болоо гэжэ түлөөлэгшэдэй палатын ба сенадай хамтын заседани дээрэ США-гай конгресс январиин 6-да лаблан баталаа. Дам һунгагшадай дуу үгэлгын үрэ дүнгүүдые мүнөөнэй хуулиин ёһоор конгресс лаблаха ба баталха ёһотой юм. Эндэ соносхогдоһоной ёһоор Никсонэй—Агнюгай түлөө 301, демократическа партиин кандидадуудай түлөө — 191, американ бэеэ даанхай парти гэдэгэй түлөөлэгшэдэй түлөө—46 дуун үгтэһэн байна.

Израилиин сэрэгэйхидэй шэнэ харата ааша

АММАН. (ТАСС). Буудалдаанай зогсоогдоһон хилэ дээрэ Израилиин сэрэгэйхид январиин 6-да 3 дахин буудалдаа үүдхээ. Иорданиин Сафи гэжэ тосхониие Израилиин артиллери 20 минутын турша соо буудаа. Энээгээрээ һанаагаа амарангүйгөөр Израилиин зэрхэг түримхэйшүүл вертолёдуудые эльгээжэ, энгэй тосхонуудые пулемёдуудаар буудуулаа.

Энэ зэрлиг муухай добтолгын үедэ тосхоной хүн зоной дундаһаа 3 хүн алуулаа, 5 хүн шархатаа гээд Иорданиин сэрэгэй командованиин түлөөлэгшэ мэдээсээ. Хохидолдо орогшодой дунда хоёр үхибүүн бии.

ФРАНЦИИН ДЭЭДЭ ҺУРАЛСАЛАЙ АСУУДАЛНУУД

ПАРИЖ. ТАСС-ай корреспондент О. Карасев иигэжэ дамжуулна:

«Университедүүдтэ һуралсалай жэл эхилээ». Иимэ гаршагуудые Парижай олонхи газетэнүүдэй түрүүшын хуудаһануудта хаража болохо байна. Үбэлэй амаралтын дүүрэһэнэй һүүлээр студентнүүдэй бусажа ерэһые Франциин һуралсалай газарнуудта энэ жэлдэ хэшээлнүүд үнэхөөрөө эхилээ гэжэ хэлэжэ болохо байна. Дээдэ һуралсалай гуримда дурагүйлгэһөө, хараалагдаһан хэдэн олон түсэбүүдээ бэелүүлхые правительствын удаарууллжа байһанһаа уламжалан, олон тоото забастовконуудай болоһон дээрэһээ нэгэдэхи семестртэ ороной студентнүүдэй олонхинь хэшээлдээ орожо шадаагүй юм.

Франциин университедүүдэй олон түбүүдһээ абтаһан корреспонденцинүүдэй ёһоор, шэнэ семестрэй түрүүшын үдэр хаа хаанагүй гэмгүй һайнаар эхилээ.

Франциин дээдэ һуралсал мүнөө доройтожо байнхай. Бүхы Франци дотор үнгэрэгшэ жэлэй май—июнь һарануудта болоһон студентнүүдэй, багшанарай, хүдэлмэришэдэй хүсэтэ ехэ хүдэлөөн табин жэлэй урда тээ байгуулагдаһан университетскэ гуримай буруу байһыень хараалаа. Университедүүдэй хуушан гуримые нилээд ехээр хубилгахые хараалһан хуулиие олонхи хүнүүдэй эрид шанга тэмсэл ба баадхалга хэһэн дээрэһээ правительство баталан абаха баатай болоһон байгаа. Гэбэшье мүнөө нэгэдэхи семестртэ хэшээлнүүдэйнь эхилһэн факультедүүдтэшье эдэ хубилалтанууд үнэндөө мүнөө хүрэтэр бэелүүлэгдээгүй байһаар. Шэнэ хуулиин дүримүүдые бэелүүлхэ тухай асуудал мүнөө хэзээ хэзээнэйхиһээ шангаар табигдана.

Франциин дээдэ һургуулинуудай эрилтэнүүд мүнөө нилээд ехэ болонхой. Багшанар, һуралсалай байранууд дуталдана, нилээд олон студентнүүд материальна талаар бэрхэшээлдэ ороно. Эдэ бүгэдэ имагтал олон тоото асуудалнуудай зарим хубинь боложо үгэнэ.

Университедүүдэй гурим хубилгаха талаар эмхидхэгдэжэ эхилһэн ябадал халаа гэгээрэлэй хэрэгтэ нилээд ехэ мүнгэ һомолхо эрилтэ табина. «Хубилалтанууд, тэдэниие бэелүүлхэ мүнгэ зөөри хоорондоо таһаршагүй холбоотой» гээд «Юманите» газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Франциин бүхы ажалша хүнүүдэй олонхидоор дэмжэгдэдэг француз студентнүүд ба багшанар өөртөө даажа абаһан уялгануудаа правительствын дүүргэхыень туйлахаар хүсэд шиидэнги.

БУУ ЗЭБСЭГ ҮГЭЛГЫЕ ХОРИБО

ПАРИЖ. (ТАСС). Израильда буу зэбсэг үгэлгые Франциин правительство хорёо гээд француз газетэнүүд январиин 6-да мэдээсээ. Франс Пресс агентствын мэдээнэй ёһоор Израильда эльгээгдэхээр зорюулагдаһан сэрэгэй бүхы ашаанууд француз таможен дээрэ баригдаа. «Мираж» гэжэ истребительнүүдые үгэлгые болюулха тухай хорилто бусад бүхы түхэлэй буу зэбсэгүүд болон һомо хэрэгсэлнүүдтэ мүнөө хамаадаха болоо.

Карачи портдо түймэр болобо

ЛОНДОН. (ТАСС). Карачи портдо январиин 7-ной үглөөгүүр түймэр болоо. Хлопогуудай складһаа гал түймэр бусад орондо эльгээгдэхэ эд бараанай хадагалагдажа байһан складуудта дамжаа. 6 часай турша соо гал түймэртэй тэмсэл бэлоо. Рейтер агентствын корреспондентын Карачиһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, гал түймэрһөө миллион үлүүтэй долларой хохидол тохёолдоо гэжэ багсаагдана.

Нацинуудай хани нэгэдэлэй премьер-министрнүүдэй конференци

ЛОНДОН. ТАСС-ай корреспондент Ю. Устименко иигэжэ дамжуулна:

Нацинуудай нэгэдэлэй оронуудай премьер-министрнүүдэй 17-дохи конференци эндэ январиин 7-до нээгдээ. Конференциин хүдэлмэридэ 28 ороной түлөөлэгшэд хабаадана. Родези тушаа Англиин бэелүүлдэг политика конференци дээрэ гол түлэб хэлсэгдэхэ гэжэ хүлеэгдэнэ.

Родезидэ бэеэ даанхай байдал олгогдохо хүрэтэр африкан олонхидой правительствые байгуулха тухай конференциин шиидхэхыень Африкын олон гүрэнүүд, тэрэшэлэн Азиин хэдэ хэдэн оронууд баадхана. Африкан хүн зоной аша туһые харангүйгөөр Смидэй расис засаг түрэтэй нюусаар үгэсэхэ гэжэ Англиин һэдэжэ байһые эдэ оронууд эрид шууд буруушаана.

Тусхай тушаалта хүнүүдэй абяа аниргүйгөөр зүбшөөгдэлгэтэйгөөр Британска аралнууд дээрэһээ хүнүүдэй ондоо оронгоо гаража ошолготой, хара шарайта эрхэтэдые нюусаар газаашалгатай холбоотойгоор Англиин бэелүүлдэг политика конференци дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ баһа нэгэ асуудалынь болоно гэжэ багсаагдана.

Сагай ... уларил

Улаан-Үдын авиаметста... мэдээсэһэнэй ёһоор, муж... республика доторнай үүлэт... байха, зарим нютагуудта ... ороха. Баруун хойто зүгһөө ... хапаар һалхилха. Һуниндөө ... 35, үдэртөө 21—26 градус х... байха. Баргажанай аймагта... ниндөө 35—40, үдэртөө 2... урда болон Прибайкалиин ... нүүдтэ һуниндөө 25—30, үд... 16—20 градус хүйтэн.

Улаан-Үдэ городто һун... үүлэтэйшэг байха, бага ... саһан ороход. Үдэртөө бүрх... шье һаа, саһан ороходгүй. Б... зүгһөө һулаханаар һалхилха... ниндөө 27—29, үдэртөө 1... градус хүйтэн байха.

Редакторай орлогш...
М. Н. НИМА...

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54..., приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-7..., отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-..., 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности ... строительства—61-35, советского строительства и быта—69-..., культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, ... формации—34-05, общественная приёмная—56-62, машин... бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Со...те Министров БурАССР.

Н-03317. Зак. № 35.